

PODKARPACIE
przestrzeń otwarta
Dofinansowano ze środków budżetu
Województwa Podkarpackiego

Bardzo Młoda Kultura 2025 Diagnoza wojewódzka — Podkarpacie

Operator wojewódzki
Centrum Kulturalne w Przemyślu

Opracowanie:
dr Wojciech Broszkiewicz

— Przemyśl, 2025 —

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. podkarpackie

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu
Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Miejsce edukacji kulturowej w politykach publicznych na poziomie województwa	4
2. Zasoby instytucjonalne województwa podkarpackiego w zakresie edukacji kulturowej.....	9
3. Dotychczasowe obszary interwencji w ramach Programu BMK w województwie podkarpackim...	19
4. Podsumowanie diagnoz lokalnych.....	26
Zakończenie	27
Spis map, wykresów, tabel i zestawień.....	29
Aneks	30

Wstęp

Program Bardzo Młoda Kultura – zgodnie z ideą sformułowaną przez Narodowe Centrum Kultury – zakłada *wykorzystywanie metod edukacji kulturowej do animowania zmian społecznych przyczyniając się do kreatywnego, sprawczego i innowacyjnego działania młodzieży, a także kształtowania u niej postaw oraz umiejętności: współpracy, zaufania społecznego i odpowiedzialności*. Główny cel Programu, którym jest rozwój podmiotowego uczestnictwa w kulturze w młodzieży w kulturze ma zostać osiągnięty dzięki rozwojowi umiejętności młodzieży w zakresie krytycznego i twórczego uczestnictwa w kulturze, wspieraniu podmiotowości i umacnianiu tożsamości społeczności lokalnych w perspektywie nasilonego procesu interakcji kultur, wspieraniu twórczego i wrażliwego na lokalne konteksty społeczne wykorzystania wartości dziedzictwa kulturowego wspólnot lokalnych.¹

W ramach Programu przewidziano wsparcie partnerstw mających na za zdanie realizację inicjatyw skierowanych do młodzieży i będących odpowiedzią na zapotrzebowanie młodych osób w zakresie uczestnictwa w kulturze. W ramach BMK przewidziano również realizację badań diagnostycznych, w tym Diagnozy wojewódzkiej, których efektem jest niniejszy Raport.

Opracowanie to zgodnie z wytycznymi zawiera próbę określenia miejsca edukacji kulturowej w politykach publicznych, w tym na poziomie wojewódzkim i lokalnym; ocenę zasobów instytucjonalnych w województwie; identyfikacja dotychczasowych interwencji w ramach programu BMK w skali województwa oraz podsumowanie wniosków z diagnoz lokalnych.

¹ NCK, Bardzo Młoda Kultura, <https://www.nck.pl/dotacje-i-stypendia/dotacje/programy-dotacyjne-nck/bardzo-mlada-kultura> (Dostęp 30.09.2025).

1. Miejsce edukacji kulturowej w politykach publicznych na poziomie województwa

Stosując się do procedury realizacji tzw. badań zza biurka (z ang. *Desk Research*) podjęto zabiegi mające na celu ustalenie miejsca edukacji kulturowej w polityce publicznej na poziomie lokalnym, a ściślej w odniesieniu do województwa podkarpackiego. W tym celu sięgnięto do kluczowych dokumentów udostępnionych przez poszczególne podmioty władz rządowych i samorządowych województwa, a także placówek kultury o zasięgu wojewódzkim*. Dzięki temu ustalono iż, pojęcie edukacji kulturowej (również w odmianach jak np. edukacja kulturalna) występuje w takich dokumentach jak:

1) dokumenty dotyczące stanu bieżącego, tj.:

1.1) Uchwała Nr 390 / 7804 / 22 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie przyjęcia *Raportu o stanie województwa podkarpackiego za 2021 r.* i przekazania go pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego (392 strony). W uchwale tej o edukacji kulturowej wspomniano w kontekście takich przedsięwzięć jak: (1) *Projekt Bardzo Młoda Kultura*, przy czym mowa tu była o szkoleniach dla animatorów, podjętych inicjatywach, a także o badaniach diagnostycznych oraz ewaluacyjnych (s. 187-188); (2) *Letnia szkoła gry na cymbałach*, której zadaniem był m.in. wzrost kompetencji kulturowych oraz artystycznych mieszkańców regionu, m.in. poprzez rozwój edukacji kulturowej, m.in. poprzez przyczynienie się do ochrony tradycji związanych grą na cymbałach (s. 192-193); (3) *Zakup audio-guide do oprowadzania po ekspozycjach Muzeum Historycznego w Sanoku wraz z utworzeniem aplikacji*, co miało na celu „zwiększenie oferty kulturalnej i turystycznej Muzeum Historycznego w Sanoku, a zarazem Województwa Podkarpackiego oraz rozwój edukacji kulturowej Województwa Podkarpackiego”, i jak stwierdzono zadanie to zostało wykonane (s. 195). Ponadto o edukacji kulturowej wspomniano tu w odniesieniu do *Współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*, a ściślej w kontekście przygotowanie rocznego Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i sprawozdania z jego realizacji. Edukację kulturową zaliczono tu do jednego z 14-stu celów szczegółowych, a konkretnie 10-tego, tj. „wspieranie inicjatyw służących rozwojowi edukacji kulturowej i animacji kultury” (s. 354).

1.2) *Strategia Rozwoju Kultury Miasta Rzeszowa do roku 2020*, Opracowane na zlecenie Urzędu Miasta Rzeszowa, Rzeszów 2014 (ss. 103) – działania kontynuowane – por. poniższy projekcie *Strategii Rozwoju Kultury Miasta Rzeszowa na lata 2023-2030*.

2) dokumenty zawierające plany działań, tj.:

2.1) *Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* (Samorząd Województwa Podkarpackiego, Rzeszów, wrzesień 2020 r.), przy czym w tym 167-mio stronicowym dokumencie kwestii kultury poświęcono dwie strony, w Rozdziale 2. *Kapitał ludzki i społeczny*, w podrozdziale *Kultura i dziedzictwo kulturowe* (s. 83-85), w części 2.3.1. *Tworzenie warunków dla upowszechniania kultury, rozwijania form działalności kulturalnej i interpretacji dziedzictwa wraz ze zwiększeniem kompetencji kulturowych mieszkańców* (s. 83). Mowa tu m.in. o inicjowaniu przedsięwzięć kulturalnych; tworzeniu bogatej oferty kulturalnej; a także stwarzaniu warunków sprzyjających wzrostowi kompetencji kulturowych oraz artystycznych mieszkańców regionu, m.in. poprzez rozwój edukacji kulturowej; jak również wsparciu twórców; promocji regionu oraz popularyzacja jego kultury; popularyzacja kultury

* Dokonana w bieżącym roku ponowna kwerenda dokumentów dotyczących omawianych tu kwestii umożliwiła aktualizację informacji o Strategię Rozwoju Publiczności Rzeszowskiego Sektora Kultury na lata 2023-2030 oraz o dwa raporty z ewaluacji i diagnozy przeprowadzonych w ramach BMK w 2023 r.

i dziedzictwa kulturowego; oraz prowadzeniu badań w obszarze kultury. W dokumencie tym nie występuje definicja edukacji kulturowej, natomiast jej realizacji mają szczególnie sprzyjać takie działania jak: sieciowanie podmiotów zaangażowanych w tworzenie, ochronę, udostępnianie, popularyzację kultury oraz dziedzictwa kulturowego w celu integracji działań w obszarze kultury; wykorzystanie kulturotwórczej roli uczelni i szkół; poprawa jakości, poszerzanie i budowa nowej infrastruktury kultury, a także budowa Podkarpackiej Galerii Słowa i Obrazu (nowej siedziby biblioteki wojewódzkiej w Rzeszowie) w celu podniesienia efektywności edukacji kulturowej i poziomu kształcenia ustawicznego oraz zwiększenia potencjału funkcjonalnego samorządowych instytucji kultury, a także artystycznego i architektonicznego potencjału regionu (2.3.2. *Wzmacnianie współpracy i partnerstwa na rzecz wykorzystania regionalnych zasobów dziedzictwa i kultury współczesnej jako potencjału rozwojowego*, s. 84-85). Edukacja kulturowa w dokumencie tym jest wzmiankowana dwa razy. *

2.2) w projekcie *Strategii Rozwoju Kultury Miasta Rzeszowa na lata 2023-2030* (Rzeszów, 2023, ss. 106), edukacji kulturowej poświęcono odrębny Rozdział 6 Program edukacji kulturalnej (s. 70-87), w którym zawarto takie zagadnienia jak: założenia realizacyjne programu edukacji kulturalnej (tj. organizacja: spotkań muzealnych, teatralnych, fotograficznych, bibliotecznych, tzw. nocy tematycznych w instytucjach kultury, konkursów tematycznych, spotkań z twórcami, „darmowych” wystaw fotograficznych, malarskich i przedstawień teatralnych), grupy docelowe tego typu edukacji (tj. dzieci w wieku przedszkolnym oraz ze szkół podstawowych, uczniowie szkół średnich, studenci, osoby dorosłe, seniorzy, a także nauczyciele, przedsiębiorcy i emigranci z Ukrainy), proponowane działania (tj. realizacja zajęć dodatkowych w przedszkolach i szkołach, finansowanie dodatkowych zajęć kulturalnych w szkołach, współpraca z Podkarpacką Komisją Filmową oraz WDK w Rzeszowie, promocja dziedzictwa kulturowego, stworzenie laboratorium kulturalnego na bazie rzeszowskich uczelni oraz biznesu – promocja wirtualnej rzeczywistości lub gamingu, rozwijanie programu grantowego dla NGO-sów oraz zwiększenie dostępności edukacji kulturalnej dla osób ze szczególnymi potrzebami); analizę wystąpienia działań niepożądanych (tj. brak zainteresowania poszczególnych grup docelowych a także przedstawicieli biznesu w projekty, jak również brak nowej infrastruktury kulturalnej). Co istotne, wymienione działania stanowią kontynuację, modyfikację i poszerzenie przedsięwzięć prowadzonych w latach ubiegłych (np. przedstawionych we wspomnianej strategii z 2014 r.).

2.3) w *Strategii Rozwoju Publiczności Rzeszowskiego Sektora Kultury na lata 2023-2030* (Rzeszów, 2023, ss. 391), edukacja kulturowa / kulturalna jest wspominana w teoretycznej części opracowania w kontekście definicyjnym, „jako ważny element w rozwoju publiczności” i jest tu rozumiana jako „różnorodne działania nakierowane na zwiększanie kompetencji kulturowych (...) [która] zmierza do przygotowania publiczności do uczestnictwa w kulturze, zarówno biernego, jak i czynnego, dodatkowo wpływa na kształtowanie obyczajowości i zachowań społecznych, m.in. poprzez przekazywanie wzorów, wynikających z dziedzictwa kulturowego, związanych z wartościami i normami grupy, obejmujących dorobek duchowy i materialny”. (s. 22). W opracowaniu pochyłono się również nad rozróżnieniem pojęć edukacji kulturowej oraz kulturalnej (s. 53). Dokument ten ogólnie składa się z trzech części, tj. tzw. teoretycznej, zawierającej koncepcję audience development i wyjaśnienie znaczenia tej idei dla wzmacniania potencjału instytucji kultury i rozwijania relacji z obecną, jak i z przyszłą publicznością; diagnostyczno-badawczą zawierającą podsumowanie najważniejszych wniosków i rekomendacji z przeprowadzonych badań jakościowych oraz ilościowych

* Zgodnie z założeniami klasycznej metody badawczej służącej do badania przekazów, tj. analizy treści B. Berelsona istotność treści można mierzyć za pomocą liczby i obszerności ich wystąpień w danym tekście, uwzględniając oczywiście przy tym jego objętość.

oraz strategicznej, w której zaprezentowano plan wdrażania koncepcji rozwoju publiczności wraz z rekomendacjami, planem ewaluacji i monitoringu Strategii.**

3) publikacje naukowe – z uwagi na znaczącą liczbę publikacji kwerenda zasobów biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego pod kątem tematyki związanej z edukacją kulturową i kulturalną (38 pozycji) została zamieszczona w Aneksie.

4) badania z zakresu kultury, zawierające aspekt edukacji kulturowej

4.1) Artur Kawa, Joanna Jęczalik, Oktawia Skakowska, *Kultura w czasie zarazy w województwie podkarpackim* (Rzeszów 2020), w którym m.in. przedstawiciele instytucji kulturalnych zwrócili uwagę, iż na opieszałość w działaniach podejmowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, niezrozumienie istoty edukacji kulturalnej, w tym brak konkretnych wytycznych dla domów kultury i koncepcji wznowienia ich działalności (s. 14). Był to przy tym jedyny wątek poruszający kwestię edukacji omawianego typu;

4.2) raporty z badań ewaluacyjnych (9 opracowań) przeprowadzonych w ramach BMK w województwie podkarpackim, tj. Raporty z lat 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 (realizacja i opracowanie Wojciech Broszkiewicz; Raport z 2016 r. we współautorstwie z Jerzym Michno);

4.3) raporty z badań diagnostycznych (9 opracowań) przeprowadzonych w ramach BMK w województwie podkarpackim, tj. 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2023, 2024 (realizacja i opracowanie Wojciech Broszkiewicz; Raport z 2016 r. we współautorstwie z Jerzym Michno);

4.4) *Podkarpacka diagnoza kultury 2023*, Rzeszów 2023², zrealizowana na zlecenie WDK w Rzeszowie, przez Instytut Socjologii UR; dokument wbrew nazwie nie zawiera reprezentatywnych wyników badań, co zostało nadmienione w części metodologicznej (s. 7), i co jest tłumaczone zastosowaniem specyficznej techniki badawczej (CAWI),** a także nie zawiera opracowania danych statystycznych dotyczących poszczególnych aspektów sfery kultury, które są dostępne w Banku Danych Lokalnych; pojęcie edukacji kulturalnej w dokumencie (o objętości 88 stron) występuje jeden raz, i nie jest definiowane, natomiast kwestia edukacji kulturowej jest poruszona w odrębnym rozdziale (pn. Edukacja), który zawiera przejawy działalności tego typu prowadzonej przez instytucje objęte badaniem;

4.5) *Raport z diagnozy aktywności kulturalnej mieszkańców Jarosławia*, Jarosław 2025³; badania zrealizowane na zlecenie JOKiS z Jarosławia. W dokumencie pojęcie edukacji kulturowej pojawia się jeden raz, i jest ono wyodrębnione (bez zdefiniowania) w odniesieniu do edukacji artystycznej, tj. użyto sformułowania: *...działania edukacyjne. Rozumieć przez to należy kwestie związane z edukacją artystyczną i kulturalną*. (s. 9).

** W bieżącym roku podjęto działania mające na celu stworzenie strategii rozwoju dla miasta Rzeszowa w okresie najbliższych 5 lat, w tym także w zakresie działań w sferze kultury, których pierwszym etapem są konsultacje społeczne. <https://bip.erzeszow.pl/375-zarządzenia-prezydenta-miasta-rzeszowa/68352-zarządzenia-prezydenta-miasta-rzeszowa-jako-organu-gminy-od-2023-r/128864-zarządzenie-nr-6972025-prezydenta-miasta-rzeszowa-z-dnia-18-sierpnia-2025-r.html>

² WDK w Rzeszowie,

https://wdk.kulturapodkarpacka.pl/upload/Podkarpacka_diagnoza_Kultury_2023_r.pdf#page=57.53. Na chwilę opracowania niniejszego Raportu nie była natomiast dostępna w zasobach internetowych Podkarpacka diagnoza kultury z 2024 r.

** Technika ta jednakże nie wyklucza realizacji badań reprezentatywnych, tj. ankiety w wersji elektronicznej powinny być skierowane do losowo wybranej próby badawczej (np. losowo-warstwowej).

³ Raport z diagnozy aktywności kulturalnej mieszkańców Jarosławia, <https://www.mok-jar.pl/aktualnosci/id5563,Raport-z-diagnozy-aktywnosci-kulturalnej-mieszkanow-Jaroslawia.html>

5) Pojęcie edukacji kulturowej nie występuje natomiast w takich dokumentach jak:

5.1) *Diagnoza Sytuacji Społeczno-Gospodarczej Województwa Podkarpackiego*, Regionalne Obserwatorium Regionalne (Rzeszów, lipiec 2019, ss. 614). W dokumencie mowa jest o kulturze i edukacji w ścisłych tych słów znaczeniach, tj. o ochronie dziedzictwa kulturowego, o infrastrukturze kulturalnej oraz uczestnictwie, a w przypadku edukacji o oświacie. Kontekstowo wspomina się o turystyce związanej z miejscami kultury, które w efekcie może skutkować zwiększeniem poziomu świadomości z zakresu kultury;

5.2) *Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta (jakościowa) Strategia Sukcesu Miasta Przemysła na lata 2014-2024* (Przemyśl, marzec 2014), tj. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 27/2014 Rady Miejskiej w Przemyślu z dnia 6 marca 2014 r. W dokumencie jest mowa o dziedzictwie kulturowym, potencjale kulturowym miasta, uczestnictwie w kulturze oraz o turystyce związanej z infrastrukturą kulturalną;

5.3) *Strategia rozwoju miasta Przemyśla*⁴. W dokumencie jest mowa o dziedzictwie kulturowym, potencjale kulturowym miasta, uczestnictwie w kulturze oraz o turystyce związanej z infrastrukturą kulturalną – por. Zestawienie 1.

Zestawienie 1. Edukacja kulturowa na Podkarpaciu w publikacjach naukowych, dokumentach strategicznych i raportach z badań

Nr pozycji	Treść odnosząca się do edukacji kulturowej	Uwagi
1.1	Informacja o przedsięwzięciach związanych z edukacją kulturową w województwie podkarpackim	Niewielka liczba tego typu inicjatyw, przy czym szczególnie ważną rolę (wskazanie na pierwszym miejscu) przypisano Programowi BMK
1.2	Odrębny rozdział poświęcony edukacji kulturalnej	Kompleksowe opracowanie działań z zakresu edukacji kulturalnej, przy czym zasięg oddziaływania ograniczony generalnie do miasta Rzeszowa
2.1	Zauważono kwestię edukacji kulturowej	Kwestia edukacji kulturowej wzmiankowana jedynie dwa razy, a samo pojęcie nie zostało tu zdefiniowane
2.2	Odrębny rozdział poświęcony edukacji kulturalnej	Kompleksowe opracowanie działań z zakresu edukacji kulturalnej, przy czym zasięg oddziaływania ograniczony generalnie do miasta Rzeszowa
2.3	Ujęcie głównie definicyjne	Edukacja kulturowa jest traktowana jako część edukacji w ogóle, co przejawia się m. in. w postrzeganiu wizyt dzieci i młodzieży w instytucjach kultury w kategoriach właśnie edukacji jako takiej.
3.1-3.8	Edukacja kulturowa występująca w ujęciu ogólnym, tj. nie związanym bezpośrednio z Podkarpaciem (3.1, 3.3, 3.5). Bardzo szczegółowe ujęcie kwestii edukacji kulturowej (3.6). Opracowania ogólnopolskie wzmiankujące o Podkarpaciu (3.2). Publikacje zawierające wątki dotyczące edukacji kulturowej, w kontekście Podkarpacia (3.4, 3.7)	Niewielka liczba publikacji dotyczących edukacji kulturowej jako takiej. Brak opracowania dotyczącego edukacji kulturowej na Podkarpaciu.

⁴ Strategia rozwoju miasta Przemyśla; <https://bip.przemysl.pl/download/attachment/158950/strategia-rozwoju-miasta-przemysla-2025-2035-czesc-strategiczna.pdf>

Nr pozycji cd.	Treść odnosząca się do edukacji kulturowej cd.	Uwagi cd.
4.1	Zauważenie problemu edukacji kulturowej w kontekście pandemii.	Wyjątkowa wzmianka o kwestii edukacji kulturowej.
4.2	Dziewięć kompleksowych raportów sporządzonych na zlecenie CK w Przemyśle wg wytycznych NCK dotyczące realizacji inicjatyw zrealizowanych w ramach BMK	Opracowania skupiające się wyłącznie na realizacji Programu BMK
4.3	Dziewięć kompleksowych raportów sporządzonych na zlecenie CK w Przemyśle wg wytycznych NCK dotyczące realizacji inicjatyw zrealizowanych w ramach BMK	Opracowania dotyczące stanu edukacji kulturalnej w województwie podkarpackim w kontekście realizacji Programu BMK
4.4	Odrębny rozdział poświęcony działalności z zakresu edukacji kulturowej przez instytucje objęte badaniem.	Problem terminologiczny, który polega na utożsamieniu edukacji jako takiej z edukacją kulturową (tj. działalnością prowadzoną w tym zakresie przez badane instytucje).
4.5	Pojęcie pod postacią „edukacja kulturalna” występuje w dokumencie jeden raz.	Brak porządku terminologicznego, tj. brak definicji edukacji kulturowej, co jest problematyczne z uwagi na stosownie pojęć bliskich terminologicznie (jak edukacja artystyczna, muzyczna etc.) oraz terminu edukacji jako takiej (odnoszącej się do działań podejmowanych przez placówki oświatowe).
5.1-5.2	Istotne dokumenty niezawierające odniesienia do kwestii edukacji kulturowej.	Brak jednoznacznej uwagi poświęconej zagadnieniu edukacji kulturowej.

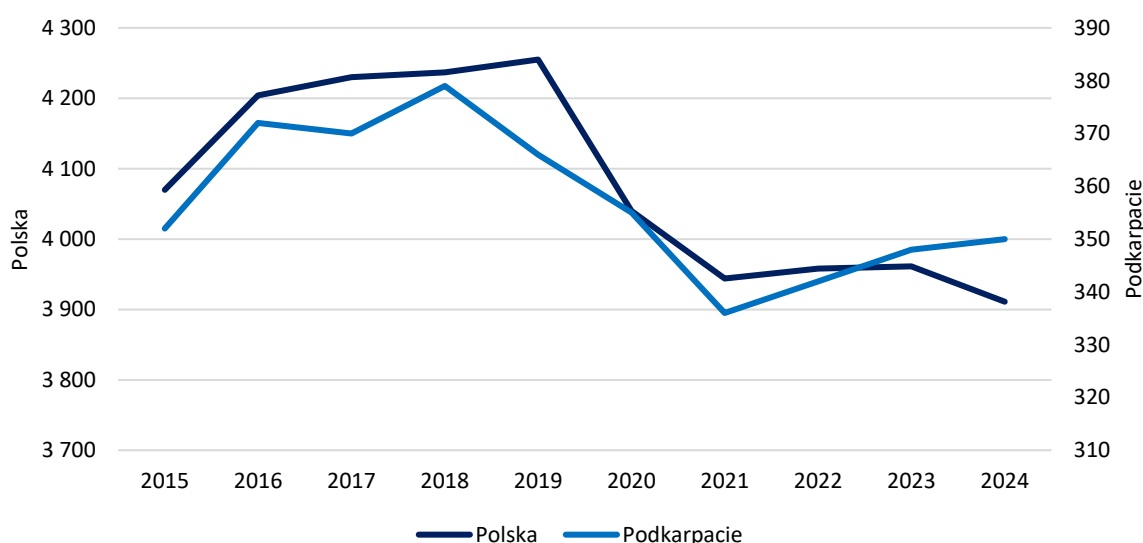
Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując można zauważyć, że wraz ze wzrostem ogólności dokumentu maleje prawdopodobieństwo szczegółowego odniesienia się do kwestii edukacji kulturowej, choć należy zaznaczyć, że w cytowanej Uchwale Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z 2022 r. podkreślono nie tylko wagę Programu BMK dla województwa podkarpackiego jako takiego, ale poruszono również kwestię wagi badań realizowanych w jego ramach. Na niższym poziomie administracyjnym pojawia się przykład stolicy województwa, tj. Rzeszowa, gdzie kwestii edukacji kulturalnej poświęcono relatywnie dużo uwagi oraz np. Przemyśla, gdzie zagadnienie to jest potraktowane kontekstowo. Tym samym można stwierdzić, że miejsce edukacji kulturalnej w polityce regionalnej zależy do świadomości władz w tym zakresie, ale także od możliwości finansowych mogących być przeznaczonych na tego typu działalność (poziom województwa, stolica województwa vs. pozostałe miasta regionu).

2. Zasoby instytucjonalne województwa podkarpackiego w zakresie edukacji kulturowej

Uwzględnienie 10-cio letniej perspektywy w kontekście liczby podmiotów kultury (tj. centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic) w odniesieniu do Polski i Podkarpacia wykazało interesującą zależność, tzn. liczba placówek kultury w województwie podkarpackim jest bardzo silnie związana z liczbą tego typu instytucji w Polsce*, co wydaje się naturalne, ale to co jest szczególnie ciekawe wynika z przyjrzenia się odnotowanym trendom. Analiza tendencji pokazała, że w latach 2015 i 2016 liczba ta proporcjonalnie rosła w kraju i w omawianym województwie. W latach 2016-19 wzrost ten w skali kraju utrzymał się, ale nieco spowolnił, natomiast w przypadku województwa Podkarpackiego początkowo odnotowano w tym względzie spadek (2016-17), by w 2018 r. uzyskać wyraźny przyrost liczby podmiotów kultury. Jednakże w przeciwieństwie do ogólnych tendencji w Polsce w odniesieniu do Podkarpacia od wspomnianego roku można zauważyć znaczący spadek liczby instytucji kultury, który to trend utrzymał się aż do 2021 r. Tego typu zjawisko ogólnie w Polsce rozpoczęło się w 2019 r. i również trwało do 2021 r., przy czym ostry spadek miał tu miejsce w latach 2019-20, aby potem (tj. w 2021 r.) złagodzić. Tymczasem w przypadku Podkarpacia było odwrotnie, tj. gwałtowniejszy niż uprzednio spadek liczby placówek kultury miał miejsce w latach 2020-21. Natomiast począwszy od 2021 r. w przypadku Polski ta spadkowa tendencja nieco wyhamowała, aby ponownie przyspieszyć w 2023 r. Jednakże na Podkarpaciu sytuacja przedstawiała się zupełnie inaczej, ponieważ już od 2021 r. w kontekście zmiany liczby instytucji kultury odnotowano wyraźny trend rosnący – por. Wykres 1.

Wykres 1 Liczba ośrodków kultury w Polsce w latach 2015-24 w Polsce i w województwie podkarpackim

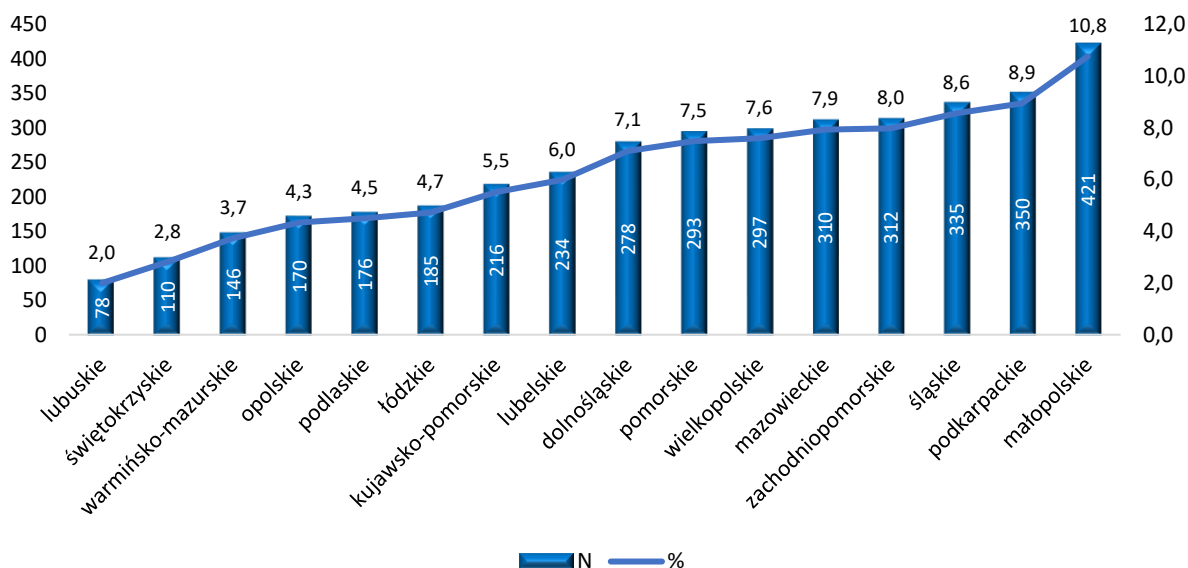

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Województwo podkarpackie pod względem liczby podmiotów kultury (tj. centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic) z 350 placówkami tego typu – czyli o 2 więcej niż w 2023 r. – podobnie jak w roku poprzednim zachowało drugie miejsce w kraju, po województwie małopolskim, a przed województwem śląskim. W 2023 r. podkarpackie ośrodki kultury stanowiły ok. 9% ogółu tego typu instytucji w Polsce, których łącznie było wtedy 3911, czyli aż o 50 mniej niż w roku poprzednim – por. Wykres 2.

* Test T-Studenta dla prób zależnych wykazał istotną statystycznie ($p < 0,001$) i bardzo silną korelację ($r \text{ Pearsona} = 0,890$) pomiędzy liczbą placówek w Polsce i na Podkarpaciu.

Wykres 2 Liczba ośrodków kultury w Polsce w 2024 r. w poszczególnych województwach wraz z odsetkami (N=3911)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Uwzględniając natomiast liczbę mieszkańców w poszczególnych polskich województwach przypadających na jeden podmiot kultury typu centrum, dom, ośrodek kultury oraz kluby i świetlice można zauważyć, że w województwie podkarpackim w 2024 r. było to ok. 5,9 tys. osób. Maksymalną wielkość w tym względzie odnotowano w województwie mazowieckim (ok. 17,8 tys. mieszkańców), a minimalną w województwie zachodniopomorskim, tj. ok. 5,2 tys. osób. W tym zestawieniu województwo podkarpackie, podobnie jak roku poprzednim, zajmuje trzecie miejsce pod względem dostępności ośrodków kultury mierzonym podażą miejsc, po wspomnianym województwie zachodniopomorskim oraz opolskim * – por. Mapa 1.

* Należy przy tym zauważyć, że w 2024 r. województwo podkarpackie pod względem liczby ludności 2 062 997 (spadek o ok. 8,7 tys. osób w porównaniu z 2023 r.) i stanowiło ok. 5,5% ogółu ludności Polski (37 489 087, tj. spadek w porównaniu do roku poprzedniego o ok. 147,5 tys. osób) oraz zajmowało pod tym względem 8 miejsce wśród wszystkich 16 województw. Zauważalne zmniejszenie liczby ludności Podkarpacia, przy jednoczesnym wzroście liczby instytucji kultury tj. centra, domy, ośrodki kultury oraz kluby i świetlice, sprawiło że liczba osób na jedną tego typu placówkę zmalała z ok. 5953 osób w 2023 r. do ok. 5894 osób w 2024 r. W kontekście wspomnianego prawie 150-cio tysięcznego ubytku ludnościowego Polski w ujęciu rocznym, województwo podkarpackie jest odpowiedzialne za ok. 6% tego negatywnego zjawiska. Natomiast w największym stopniu dotyczy ono województwa śląskiego ok. 20%, a w najmniejszym pomorskiego ok. 0,1%. (Źródło: GUS).

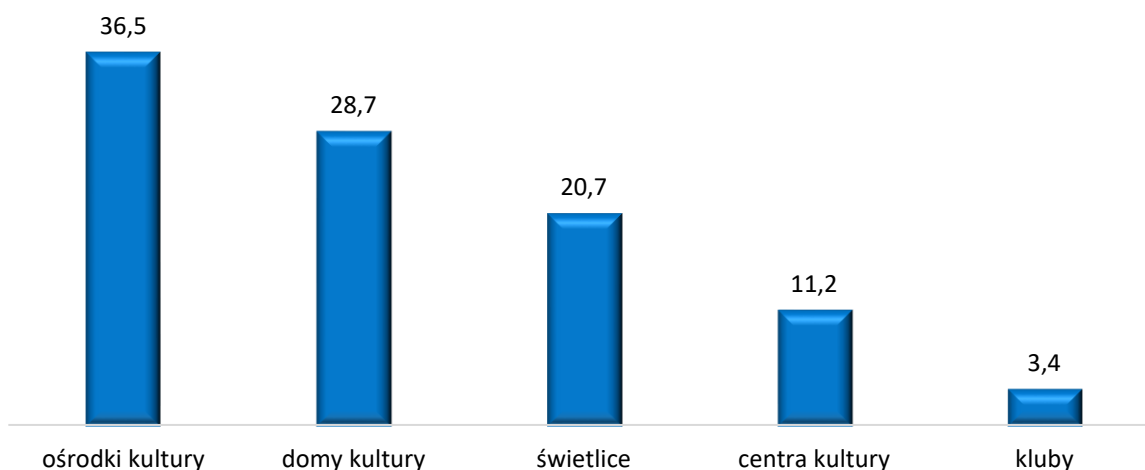
Mapa 1. Liczba mieszkańców przypadająca na placówkę kultury (tj. centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub i świetlicę) w poszczególnych województwach w Polsce w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największy odsetek instytucji kultury omawianego typu na Podkarpaciu w 2024 r. stanowiły ośrodki kultury (ok. 37%). Następnie były to domy kultury (ok. 29%), świetlice (ok. 21%), centra (ok. 11%) oraz kluby (ok 3%). W przypadku centrów, domów i ośrodków kultury można zauważyć, że im większy jest obszar oddziaływania instytucji, tym mniej odnotowuje się tego typu podmiotów. Najwięcej jest więc takich, których zasięg działania jest stricte lokalny. Natomiast najmniejszy odsetek stanowią w tym kontekście kluby, które przeważnie charakteryzuje bardzo sprecyzowany tematycznie zakres działalności, i funkcjonują one albo w ramach większych podmiotów albo też działają w lokalizacjach na tyle małych, że nie występują tam jednostki tj. domy kultury (np. na osiedlach w miastach) – por. Wykres 3.

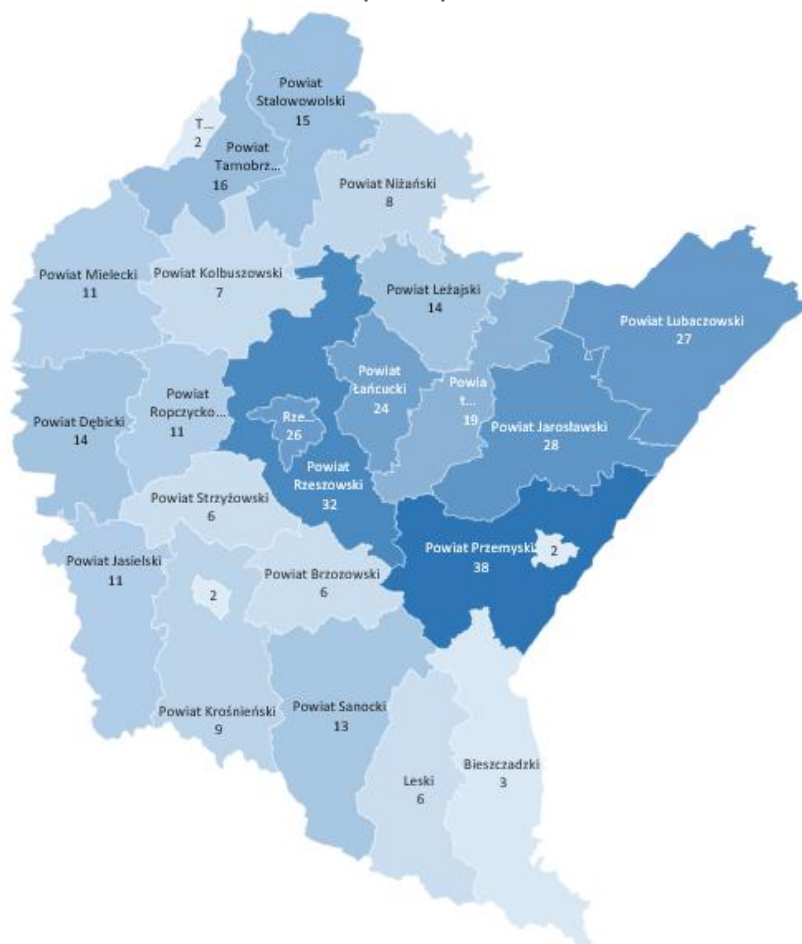
Wykres 3 Struktura instytucji kultury typu centra, domy, ośrodki, kultury oraz świetlice i kluby w województwie podkarpackim w 2024 r. (Dane w %, N=350)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2024 r. najwięcej podmiotów typu centra, domy, ośrodki kultury oraz świetlice i kluby funkcjonowało w powiecie przemyskim (38 placówek). W tym kontekście bardzo wyróżniają się na mapie województwa także takie powiaty jak: rzeszowski (32 placówki, tj. 1 mniej niż w poprzednim roku), jarosławski (28 placówek, tj. 1 więcej niż w poprzednim roku), lubaczowski (po 27 placówek), a także miasto Rzeszów (26 placówek, tj. 1 więcej niż w poprzednim roku) oraz powiat łańcucki (24). Relatywnie duża liczba podmiotów omawianego typu działała również w takich powiatach jak: przeworski (19), tarnobrzeczski (16), stalowowolski (15, tj. o 2 placówki mniej niż w poprzednim roku), dębicki (14), leżajski (14 placówek, tj. 1 mniej niż poprzednim roku), sanocki (13) oraz jasielski (11, tj. 3 więcej niż poprzednim roku), a także mielecki i ropczycko-sędziszowski (również po 11 placówek). W pozostałych powiatach i miastach na prawach powiatów liczba takich instytucji przedstawiała się następująco: powiat krośnieński (9), niżański (8), kolbuszowski (7), brzozowski i strzyżowski (po 6), leski (6 placówek, tj. o 1 więcej niż w poprzednim roku), bieszczadzki (3) oraz Krosno, Przemyśl i Tarnobrzeg (po 2). Biorąc powyższe pod uwagę można więc zauważyć, iż w 2024 r. w porównaniu z 2023 r. przeważnie, tj. w 18-stu na ogólnie 25 analizowanych jednostek administracyjnych województwa podkarpackiego liczba omawianych placówek kultury nie uległa zmianie. Jednakże w 4 powiatach (w tym w Rzeszowie) odnotowano zwiększenie się tej liczby, przy czym najwięcej w przypadku powiatu jasielskiego, tj. o 3 placówki, w pozostałych po jednej. Natomiast w 3 powiatach ubyło tego typu podmiotów, przy czym najwięcej w powiecie stalowowolskim, tj. o 2 placówki, a w pozostałych po jednej – por. Mapa 2.

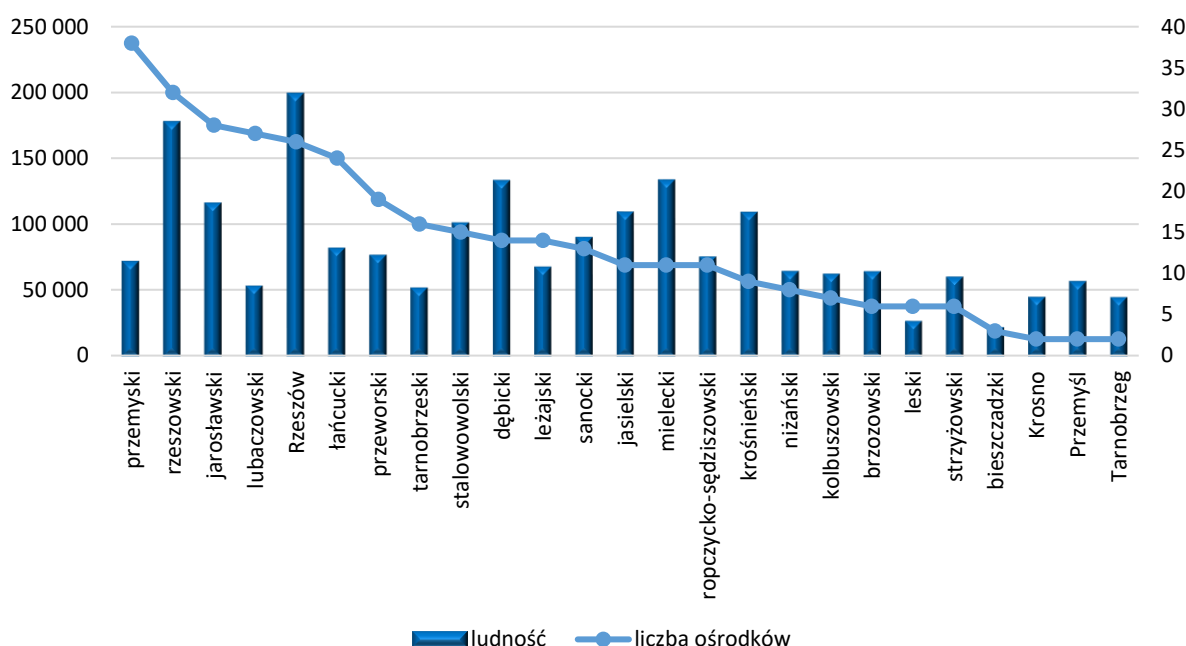
Mapa 2 Liczba placówek kultury typu centra, domy, ośrodki oraz świetlice i kluby w województwie podkarpackim w 2024 r. wg powiatów (N=350)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba placówek kultury (tj. centra, domy, ośrodki kultury oraz świetlice i kluby) wykazuje wyraźną zależność od liczby mieszkańców poszczególnych powiatów i miast na prawach powiatów*, przy czym jak pokazuje zestawienie tych dwóch zmiennych, nie same liczby grają tu rolę. W przypadku np. takich powiatów jak: przemyski, lubaczowski, tarnobrzegi, łańcucki, przeworski, jarosławski występuje większe nasycenie tego typu placówkami, niż bezpośrednio wynikałoby to z liczby ludności tychże jednostek administracyjnych. W niektórych przypadkach mowa tu o dużej liczbie świetlic (jak np. w powiecie przemyskim), ale w innych o znacznej liczbie ośrodków kultury (jak np. w powiecie łańcuckim). Natomiast można też zauważyć, że w niektórych innych powiatach sytuacja jest odwrotna, i liczba placówek kultury omawianego typu wydaje się mniejsza, niż wynikałoby to wprost z liczby ludności. Przy czym mowa tu np. o takich przypadkach jak Przemyśl, w którym małą liczebność omawianych podmiotów kompensuje ich typ (centra kultury), a także takich jak np. krośnieński, jasielski, mielecki, w których najczęściej zlokalizowane są ośrodki kultury – por. Wykres 4. i Tabela 1.

Wykres 4. Liczba ludności podkarpackich powiatów i miast na prawach powiatów a liczba placówek kultury w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najwięcej centrów kultury w 2024 r. w województwie podkarpackim funkcjonowało w takich powiatach jak: dębicki, nizański i rzeszowski (po 4 placówki). Tego typu placówek nie było w tym czasie w powiatach bieszczadzkim i sanockim oraz w Rzeszowie** i Tarnobrzegu. Największa liczba domów kultury działała w omawianym roku w Rzeszowie (24, przy czym było to o 2 więcej niż w poprzednim roku), a takich domów nie było natomiast w powiecie krośnieńskim i w Przemyślu. Największą liczbę ośrodków kultury odnotowano w 2024 r. w powiecie łańcuckim (21 placówek). Ośrodków takich nie było wówczas we wszystkich czterech podkarpackich miastach na prawach powiatów (tj. Krośnie, Przemyślu, Rzeszowie oraz Tarnobrzegu). W porównaniu z rokiem poprzednim po jednej tego typu placówek przybyło w takich powiatach jak jasielski (łącznie 7) oraz jarosławski (łącznie 5), a jeden

* Test T-Studenta dla prób zależnych wykazał istotną statystycznie ($p < 0,01$) i ponadprzeciętną korelację ($r_{\text{Pearsona}} = 0,521$) pomiędzy liczbą ludności i liczbą placówek w poszczególnych powiatach i miastach na prawach powiatów na Podkarpaciu.

** Dostępne dane statystyczne przejawiają tu pewną inercję, która sprawia, że nie zawsze nadążają z zmieniającą się rzeczywistością, czego przykładem jest Centrum Młodzieży w Rzeszowie, która to placówka do 31.12.2023 r. była Młodzieżowym Domem Kultury. Jak widać dane z 2024 r. jeszcze nie odnotowują tego faktu.

ośrodek kultury przestał działać w powiecie leżajskim (przy czym pozostało 12). Natomiast większość podkarpackich klubów działała w Tarnobrzegu (5), a poza tym jedynie w Rzeszowie (2, tj. o 1 mniej niż w poprzednim roku) oraz w powiecie jasielskim (2, których nie było w poprzednim roku), a także po 1 w dębickim, rzeszowskim i stalowowolskim (nowy klub w porównaniu z poprzednim rokiem). Ponadto zdecydowana większość świetlic w 2024 r. na Podkarpaciu była zlokalizowana w powiecie przemyskim (32 placówki). W tym kontekście wyróżniały się również takie powiaty jak jarosławski (13 świetlic) oraz lubaczowski (12). Warto również wspomnieć, iż jedna świetlica przybyła w powiecie leskim (obecnie są tam 2), ale 2 ubyło w takich powiecie stalowowolskim, a 1 w rzeszowskim – por. Tabela 1.

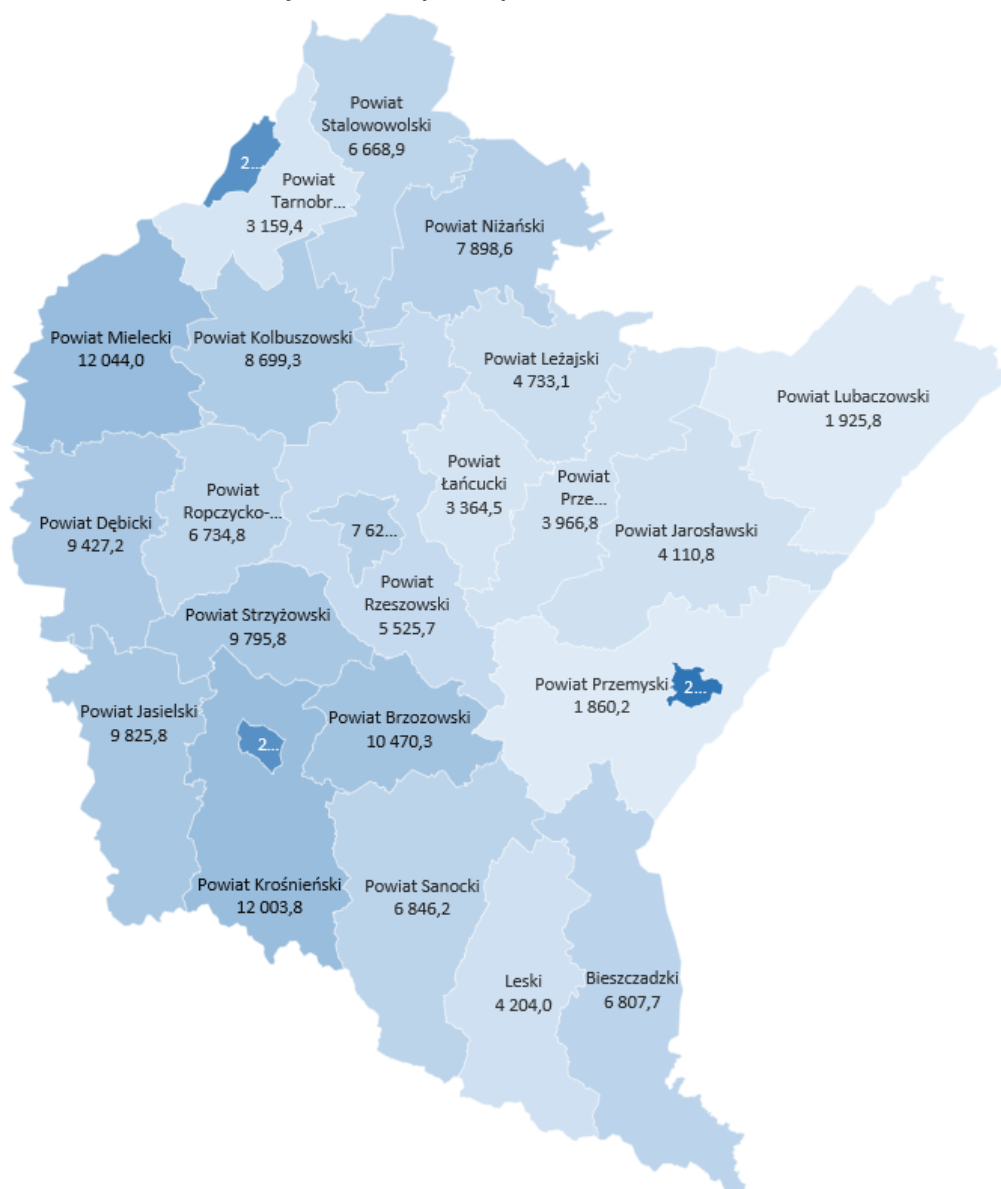
**Tabela 1 Liczba centrów, domów, ośrodków kultury oraz klubów i świetlic
w województwie podkarpackim w 2024 r. wg liczby podmiotów
oraz średnia liczba mieszkańców przypadająca na placówkę kultury**

Lp.	Powiat	centra kultury	domy kultury	ośrodki kultury	kluby	świetlice	Ogółem	Liczba mieszkańców / placówkę kultury
1	przemyski	1	1	4	0	32	38	1860,2
2	rzeszowski	4	7	18	1	2	32	5525,7
3	jarosławski	3	7	5	0	13	28	4110,8
4	lubaczowski	3	8	4	0	12	27	1925,8
5	Rzeszów	0	24	0	2	0	26	7627,6
6	łańcucki	1	2	21	0	0	24	3364,5
7	przeworski	1	12	6	0	0	19	3966,8
8	tarnobrzegi	1	7	2	5	1	16	3159,4
9	stalowowolski	1	7	3	1	3	15	6668,9
10	dębicki	4	3	2	1	4	14	9427,2
11	leżajski	1	1	12	0	0	14	4733,1
12	sanocki	0	3	7	0	3	13	6846,2
13	jasielski	1	1	7	2	0	11	9825,8
14	mielecki	2	3	6	0	0	11	12044,0
15	ropczycko-sędziszowski	3	3	5	0	0	11	6734,8
16	krośnieński	2	0	7	0	0	9	12003,8
17	niżański	4	1	3	0	0	8	7898,6
18	kolbuszowski	1	2	4	0	0	7	8699,3
19	brzozowski	1	1	4	0	0	6	10470,3
20	leski	1	1	2	0	2	6	4204,0
21	strzyżowski	1	1	4	0	0	6	9795,8
22	bieszczadzki	0	2	1	0	0	3	6807,7
23	Krosno	1	1	0	0	0	2	21797,0
24	Przemyśl	2	0	0	0	0	2	27646,0
25	Tarnobrzeg	0	2	0	0	0	2	21612,0
Ogółem		39	100	127	12	72	350	5894,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największą przeciętną liczbę ludności, która w 2024 r. przypadała na jedną placówkę kultury (tj. centra, domy, ośrodki, kluby i świetlice) odnotowano w Przemyśle (ponad 27,6 tys. osób). Bardzo dużo osób na jeden tego typu podmiot średnio przypada również w takich miastach jak Krosno i Tarnobrzeg (prawie po 22 tys. osób). W takich powiatach jak mielecki, krośnieński i brzozowski było to przeciętnie 10-12 tys. osób; w takich jak jasielski, strzyżowski i dębicki po ok. 9 tys. osób; kolbuszowski ok. 8 tys.; niżański i miasto Rzeszów po ok. 7 tys.; sanocki, bieszczadzki, ropczycko-sędziszowski i stalowowolski po ok. 6 tys. osób; rzeszowski ok. 5 tys. osób; leżajski, leski i jarosławski po ok. 4 tys. osób; przeworski, łańcucki i tarnobrzeczski po ok. 3 tys. osób; a także lubaczowski i przemyski po ok. 2 tys. osób. Przeciętna liczba osób w województwie podkarpackim przypadająca na jedną podkarpacką placówkę omawianego typu w 2024 r. wyniosła natomiast ok. 6 tys. osób – por. Mapa 3 i Tabela 1.

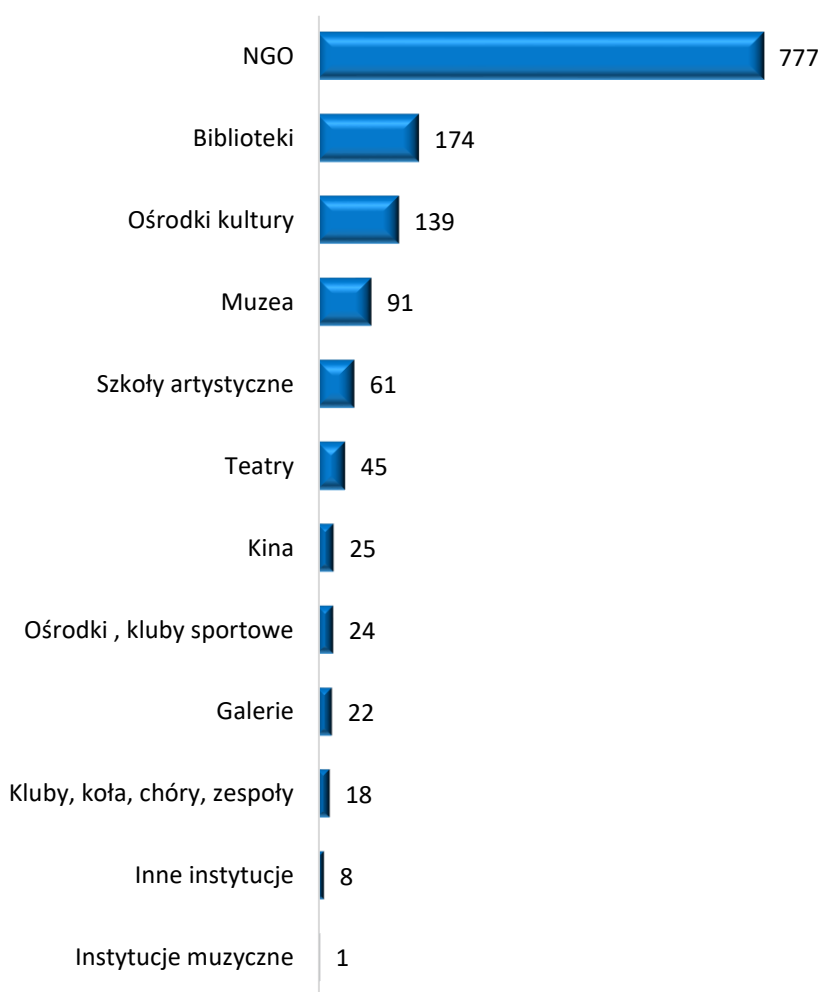
Mapa 3. Średnia liczba osób przypadająca na placówkę kultury (tj. centra, domy, ośrodki, kluby i świetlice) w województwie podkarpackim w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2016 r. zgodnie z wytycznymi CK w Przemyślu została przygotowana baza danych instytucji i organizacji działających w sferze kultury w województwie podkarpackim. Łącznie było to 1385 podmiotów, nie licząc indywidualnych animatorów kultury, placówek przedszkolnych i szkolnych, a także podkarpackich uczelni oraz instytucji i organizacji wyznaniowych, które również mają do odegrania istotną rolę w odniesieniu do działań z zakresu edukacji kulturowej. Wśród tych podmiotów największy udział miały organizacje pozarządowe, które stanowiły ponad połowę ogółu rekordów we wspomnianej bazie (ok. 56%)*. Licznie reprezentowane były także biblioteki (ok. 13%) i ośrodki kultury (ok. 10%). Ponadto były to muzea, szkoły artystyczne, teatry, kina**, ośrodki i kluby sportowe, galerie, kluby, koła, chóry, zespoły, inne instytucje oraz instytucja muzyczna (Filharmonia Podkarpacka). Tym samym w 2025 r. dane te mają już głównie walor raczej orientacyjny – por. Wykres 5.

Wykres 5 Liczba podmiotów składających się na infrastrukturę kulturalną w województwie podkarpackim w 2016 r. (N=1385)

Źródło: opracowanie własne.

* Bez placówek oświatowych, za wyjątkiem szkół artystycznych.

**W 2025 r. w Rzeszowie po 23 latach istnienia zakończył działalność duży multiplex działający pod marką Helios (przy al. Powstańców Warszawy), co może być przejawem przemian w konsumpcji kultury wynikających z rozwoju form oraz urządzeń komunikacji opartych lub korzystających z sieci internetowej.

W 2024 r. zostało zrealizowanych łącznie 24 przedsięwzięcia w partnerstwie z łącznie 28 podmiotami kultury, a w tym z 26 polskimi instytucjami lub organizacjami (w tym 25 spoza Przemyśla i 1 przemysłą), a także 1 samorządem oraz 1 organizacją ukraińską. Wśród współorganizatorów wydarzeń kulturalnych najwięcej było instytucji kultury. Ponadto były to również 4 stowarzyszenia, Arboretum, samorząd, szkoła oraz instytucja kościelna – por. Zestawienie 2.

Zestawienie 2. Wykaz poszczególnych kategorii podmiotów sfery kultury współpracujących z CK w Przemyślu w 2024 r. przy organizacji wydarzeń kulturalnych wg miejscowości

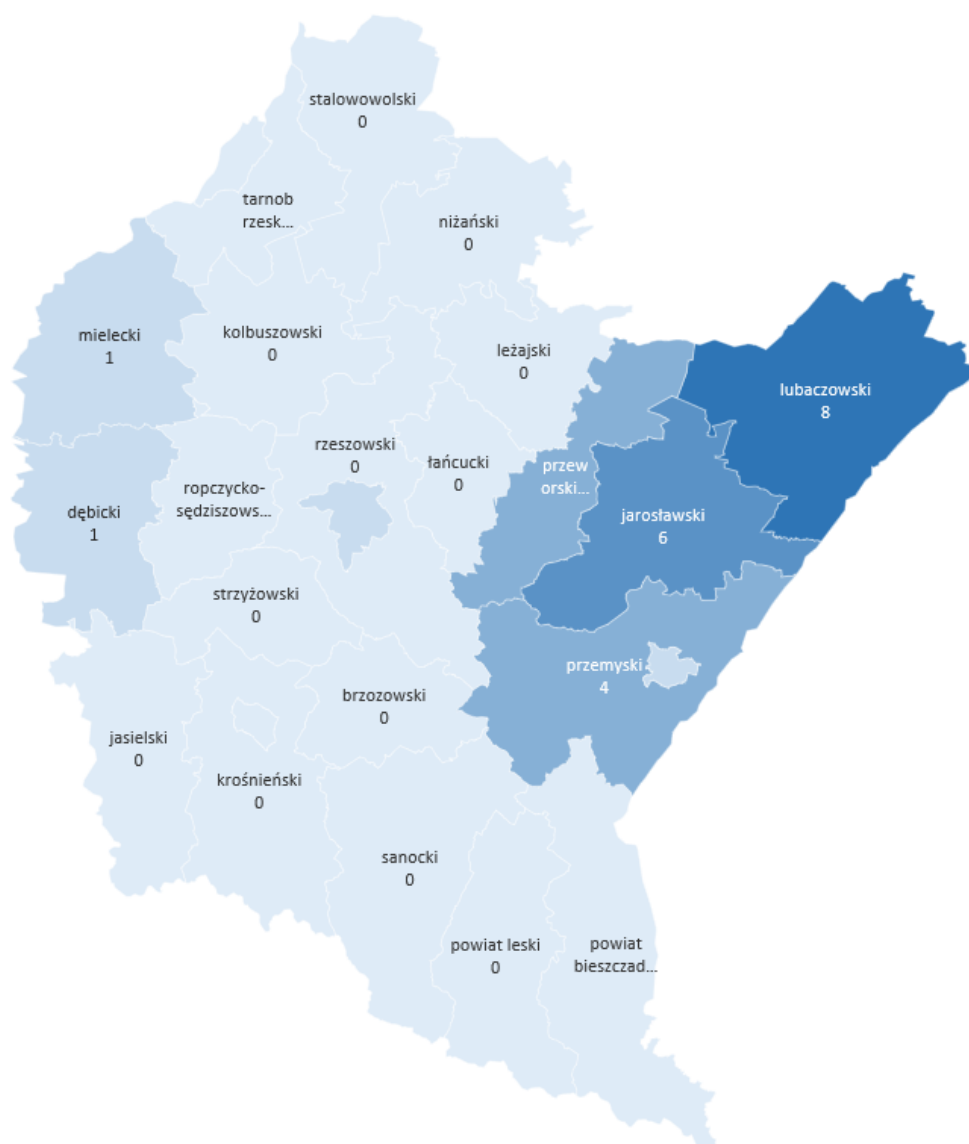
Lp.	Miejscowość	Gmina	Powiat	Partner				
				instytucje kultury	stowarzyszenie	szkoła	samorząd	inne, jakie
1.	Bircza	Bircza	przemyski	1				
2.	Bolestraszyce	Żurawica	przemyski					Arboretum
3.	Cieszanów	Cieszanów	lubaczowski	1*				
4.	Dębica	Dębica	dębicki	1				
5.	Dubiecko	Dubiecko	przemyski	1				
6.	Gać	Gać	przeworski	1				
7.	Horyniec Zdrój (2)	Horyniec Zdrój	lubaczowski	1*				
8.	Jarosław (2)	Jarosław	jarosławski	1		1**		
9.	Jawornik Polski	Jawornik Polski	przeworski	1				
10.	Kalwaria Paławska	Fredropol	przemyski		1			klasztor
11.	Kańczuga	Kańczuga	przeworski	1				
12.	Lubaczów (3)	Lubaczów	lubaczowski	2			1	
13.	Mielec	Mielec	mielecki	1				
14.	Narol	Narol	lubaczowski	1				
15.	Pawłosiów (2)	Pawłosiów	jarosławski	1*				
16.	Pruchnik	Pruchnik	jarosławski	1				
17.	Przemyśl	Przemyśl	Przemyśl	1				
18.	Radymno	Radymno	jarosławski	1	1			
19.	Rzeszów	Rzeszów	Rzeszów	1				
20.	Stary Dzików	Stary Dzików	lubaczowski	1				
21.	Warszawa	Warszawa	Warszawa		1			
22.	Zarzecze	Zarzecze	przeworski	1				
23.	Lwów, Ukraina	x	x		1			
Ogółem – 28, a tym:				20	4	1	1	2

*udział w 2 przedsięwzięciach; **szkoła prowadzona przez zakon.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CK w Przemyślu.

CK w Przemyślu w 2024 r. najwięcej przedsięwzięć zorganizowało z podmiotami z powiatu lubaczowskiego, tj. 8 wydarzeń kulturalnych (w tym 3 z podmiotami z Lubaczowa). Ponadto partnerami inicjatyw tego typu były instytucje lub organizacje z powiatów jarosławskiego (6 wydarzeń, w tym 2 z instytucją kultury z Jarosławia), powiatów przemyskiego i przeworskiego (po 4 wydarzenia), a także z Dębicy, Mielca, Przemyśla i Rzeszowa (po 1 wydarzeniu). Ponadto w omawianym roku współpraca miała miejsce także z podmiotami kultury z Warszawy oraz ze Lwowa. Jak widać oddziaływanie CK w Przemyślu w ubiegłym roku koncentrowało się głównie na północno-wschodniej części województwa podkarpackiego, choć jak wspomniano wykaczało ono nie tylko poza granicę województwa, ale również kraju – por. Mapa 4.

Mapa 4. Powiaty będące siedzibami partnerów CK w Przemyśle w organizacji wydarzeń kulturalnych w 2024 r.

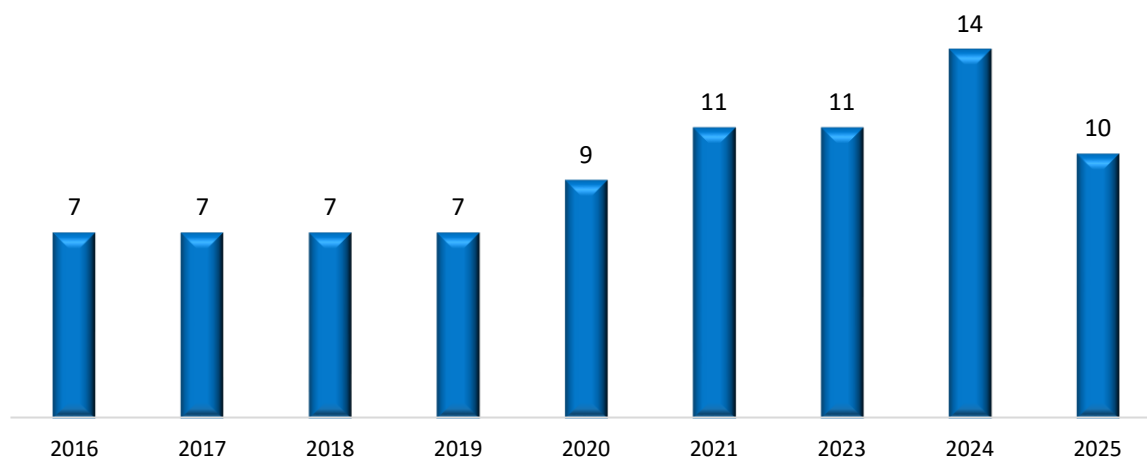

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CK w Przemyśle.

3. Dotychczasowe obszary interwencji w ramach Programu BMK w województwie podkarpackim

W latach 2016-21 w ramach Projektu Bardzo Młoda Kultura zostało zrealizowanych 59 projektów, przy czym w latach 2016-2019 przeprowadzono po 7 inicjatyw rocznie. W związku z bardzo dużym zainteresowaniem udziałem w Programie ze strony animatorów i edukatorów kulturowych reprezentujących podkarpackie ośrodki kultury, placówki oświatowe oraz prywatne przedsiębiorstwa działające w sferze kultury Operator regionalny w województwie podkarpackim, (Centrum Kulturalne w Przemyśle) zdecydował o zwiększeniu przyznawanego wsparcia pozwalającego realizować większą liczbę inicjatyw, i stąd w 2020 r. było to 9 projektów, w latach 2021 i 2023 po 11 działań, w 2024 r. – 14 inicjatyw, a w 2025 r. dziesięć. Łącznie od początku Programu BMK w województwie podkarpackim przeprowadzono 83 inicjatywy – por. Wykres 6.

Wykres 6. Liczba projektów w ramach BMK w woj. podkarpackim w latach 2016-21 oraz 2023-25 (N=83)

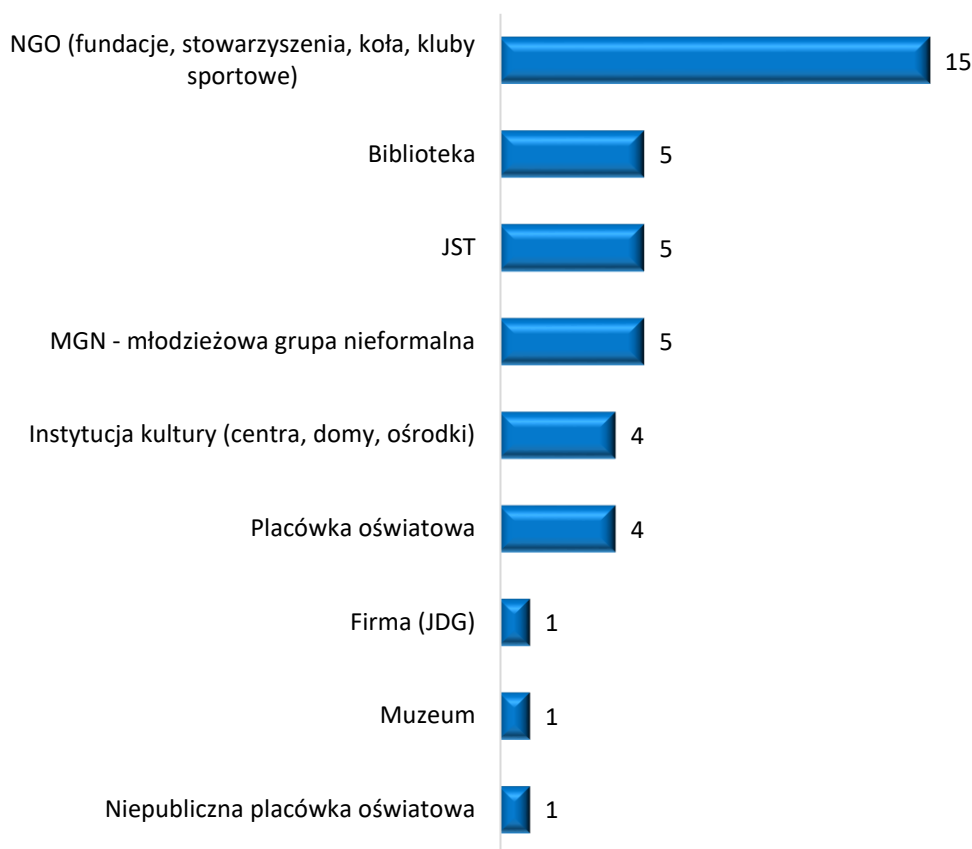
Źródło: opracowanie własne.

Obszary tematyczne inicjatyw w poszczególnych latach były bardzo zróżnicowane, tj. sięgały do bardzo dużego wachlarza aktywności począwszy od poezji, literatury i teatru, przez malarstwo tradycyjne (np. pisanie ikon, malowanie na drewnie), rysunek, szkic, poznawanie innych kultur (m.in. gruzińskiej, indyjskiej, japońskiej, koreańskiej, żydowskiej), po współczesne (jak np. Street Art., graffiti), rzeźbę w drewnie, glinie (w tym m.in. garncarstwo) i rękodzieło (m.in. haft, koronkarstwo, origami, projektowanie ubrań, tworzenie kostiumów, rekwizytów i elementów scenografii teatralnych), muzykę, słuchowisko radiowe i podcasty, tradycyjny i nowoczesny taniec i śpiew, a także kulinaria regionalne i orientalne, aż po tzw. cosplay, profesjonalną fotografię, film oraz nowoczesne technologie, robotykę, programowanie i korzystanie z możliwości jakie oferuje tzw. sztuczna inteligencja (AI). Powyższe działania przeważnie wiązały się z promowaniem ludzi sztuki o dorobku tak ogólnościowym, jak i lokalnym. To również szereg przedsięwzięć mających na celu zainteresowanie młodych ludzi otoczeniem społecznym, kulturowym, a także wyposażenie ich w specyficzne umiejętności (w tym np. samoobrony, pierwszej pomocy, przetrwania – czyli survivalu). Ponadto w ramach inicjatyw miały miejsce różnorodne szkolenia, warsztaty i kursy z zakresu tzw. kompetencji miękkich, jak m.in. umiejętność skutecznego komunikowania się, budowa relacji interpersonalnych, sztuka asertywności i zachowanie bezpieczeństwa w internetowej sieci.* Podejmowane inicjatywy akcentowały również więź z lokalną społecznością, tzw. małą ojczyzną.

* Szczegółowe omówienie tematyki poszczególnych inicjatyw można znaleźć w Raportach ewaluacyjnych z lat 2016-21 oraz 2023-25.

W 2025 r. w realizację 10-ciu inicjatyw było zaangażowanych łącznie 41 podmiotów. Z uwagi na cele jakie przyświecają Programowi BMK szczególnie ważny jest zauważalny udział młodzieżowych grup nieformalnych, których w 2025 r. do partnerstw przystąpiło pięć. W tym kontekście wyróżniały się także takie podmioty jak NGO-sy (w tym stowarzyszenia, towarzystwa i koła), który w realizacji 10 inicjatyw wzięło udział 15-scie. Wśród partnerów realizujących poszczególne inicjatywy było także 5 bibliotek, 5 jednostek samorządu terytorialnego, a także po 4 podmioty takie jak instytucje kultury (centra, domy i ośrodki) oraz placówki oświatowe, a także jedna jednoosobowa firma, muzeum i niepubliczna placówka oświatowa* – por. Wykres 7 oraz Tabela 3., która jest umieszczona w Aneksie i zawiera wykaz wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację inicjatyw w ramach Programu BMK od początku jego funkcjonowania.

Wykres 7 Typy podmiotów realizujących inicjatywy w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r. (N=41)*

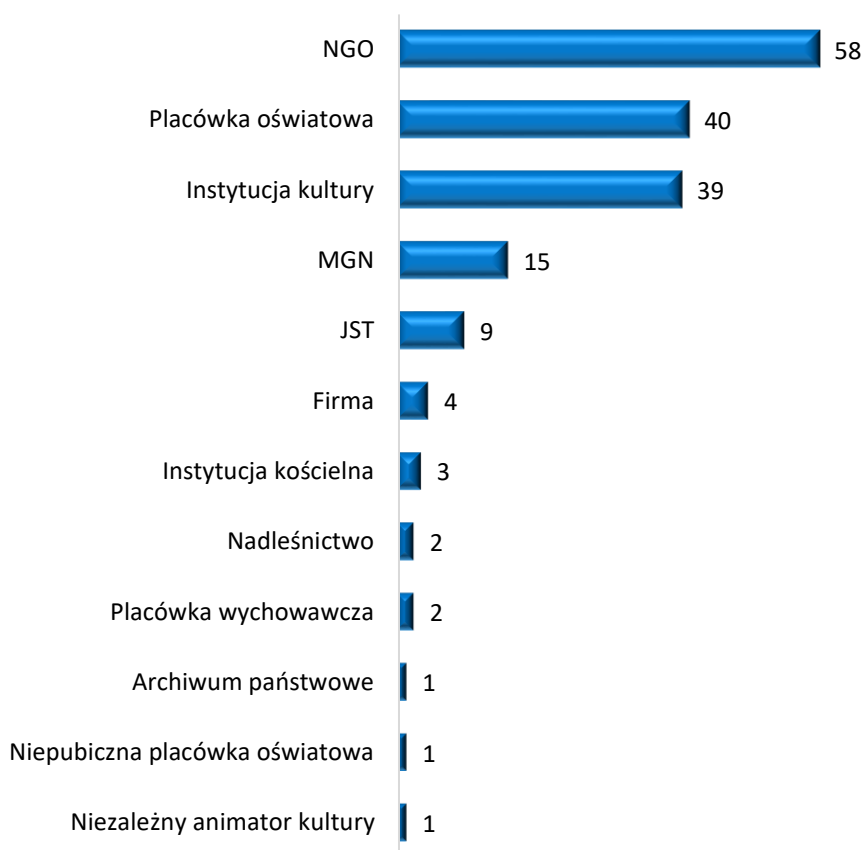

*Dane nie sumują się do liczby inicjatyw, ponieważ Regulamin zakładał zawiązywanie partnerstw.
Źródło: opracowanie własne.

* Mając świadomość tego, iż młodzieżowe grupy nieformalne należą do kategorii NGO-sów; muzea do instytucji kultury; biblioteki zaliczają się do placówek oświatowych, to jednak z uwagi na specyfikę tychże podmiotów zostały one wyodrębnione w niniejszym zestawieniu. Natomiast w globalnym ujęciu (przedstawionym graficznie na Wykresie 8.) w celach porównawczych (z poprzednimi latami) wspomniane podmioty zostały ujęte we wspomniane wyżej ogólniejsze kategorie. Wyjątkiem, z uwagi na specyfikę Programu BMK jest kwestia nieformalnych grup młodzieżowych, które zostały tam także wyodrębnione.

W realizację wszystkich 83 inicjatyw z lat 2016-21 oraz 2023-25 najczęściej były zaangażowane NGO-sy, tzn. w omawianych latach odnotowano tego typu organizacje jako inicjatorów działań lub partnerów 43 razy. Ponadto przeważnie było to także placówki oświatowe (40 podmiotów) oraz instytucje kultury (39 podmiotów). W realizację omawianych przedsięwzięć włączyły się również takie podmioty jak: młodzieżowe grupy nieformalne (15), jednostki samorządu terytorialnego (9), firmy (4), jak również instytucje kościelne (3), a także nadleśnictwo i placówki wychowawcze (po 2 podmioty) oraz archiwum państwowe, niepubliczna placówka oświatowa i niezależny animator kultury – por. Wykres 8. oraz zamieszczona w Aneksie Tabela 3. zawierająca szczegółowy wykaz wspomnianych podmiotów.

Wykres 8 Typy podmiotów realizujących inicjatywy w ramach BMK łącznie w latach 2016-21 oraz 2023-25 (N=175)*

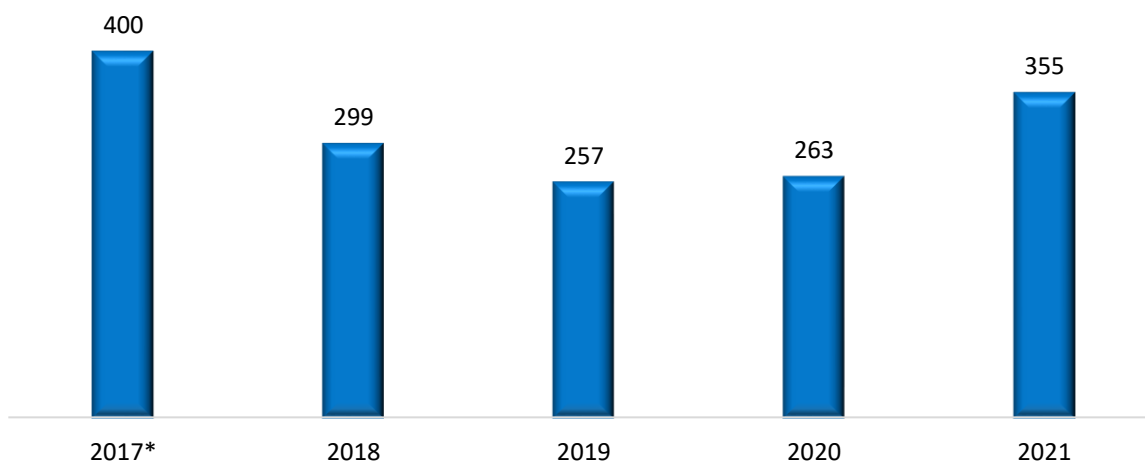

*Dane nie sumują się do liczby inicjatyw, ponieważ Regulamin zakładał zawiązywanie partnerstw, a ponadto znaczna część podmiotów brała udział w BMK kilkakrotnie.

Źródło: opracowanie własne.

O skali oddziaływania BMK w województwie podkarpackim świadczy fakt, iż lokalni animatorzy kultury w jej ramach dotarli ze swoimi działaniami do min. półtora tysiąca osób, w zdecydowanej większości młodych*. Przy czym należy tu zaznaczyć, iż znaczna część inicjatyw trafiała ze swym przekazem do całych społeczności lokalnych. Tym samym biorąc pod uwagę także bierne uczestnictwo, tj. występowania w roli odbiorców treści wypracowanych w ramach BMK liczba osób mających styczność z tym Programem można liczyć w tysiącach – por. Wykres 9.

Wykres 9. Liczba bezpośrednich uczestników BMK na Podkarpaciu w latach 2017-21

*Dane szacunkowe. W 2016 r. oraz w 2023 r. nie zebrano tego typu danych szczegółowych.

Źródło: opracowanie własne.

Na przestrzeni 10 lat funkcjonowania Programu BMK w województwie podkarpackim (z przerwą w 2022 r., kiedy to Program jako taki nie był realizowany) wśród grup docelowych poszczególnych inicjatyw były dzieci, młodzież młodsza, a także młodzież starsza. W niektórych projektach brały również udział lub też były odbiorcami podejmowanych działań osoby niepełnosprawne, z różnego rodzaju dysfunkcjami. W większości przypadków beneficjentami tych przedsięwzięć byli także nauczyciele, członkowie społeczności lokalnych, lokalni artyści, a także seniorzy – por. Zestawienie 3.

Zestawienie 3. Kategorie wiekowe i społeczno-zawodowe grup docelowych inicjatyw zrealizowanych w ramach BMK w województwie podkarpackim w latach 2016-21 oraz 2023-25

Lp.	Rok	dzieci (do 14 r.ż.)	młodzież (15-24 r.ż.)	dorośli (25 lat i w.)	osoby niepełnosprawne	nauczyciele	członkowie społ. lokalnej	seniorzy	lokalni artyści
1.	2025	x	x	x	x	x	x		x
2.	2024	x	x	x		x	x		x
3.	2023	x	x	x	x	x	x		x
4.	2021	x	x	x	x	x	x	x	x
5.	2020	x	x	x		x	x		x
6.	2019	x	x	x		x	x	x	x
7.	2018	x	x	x	x	x	x	x	x
8.	2017	x	x	x		x	x	x	x
9.	2016	x	x	x		x	x	x	x

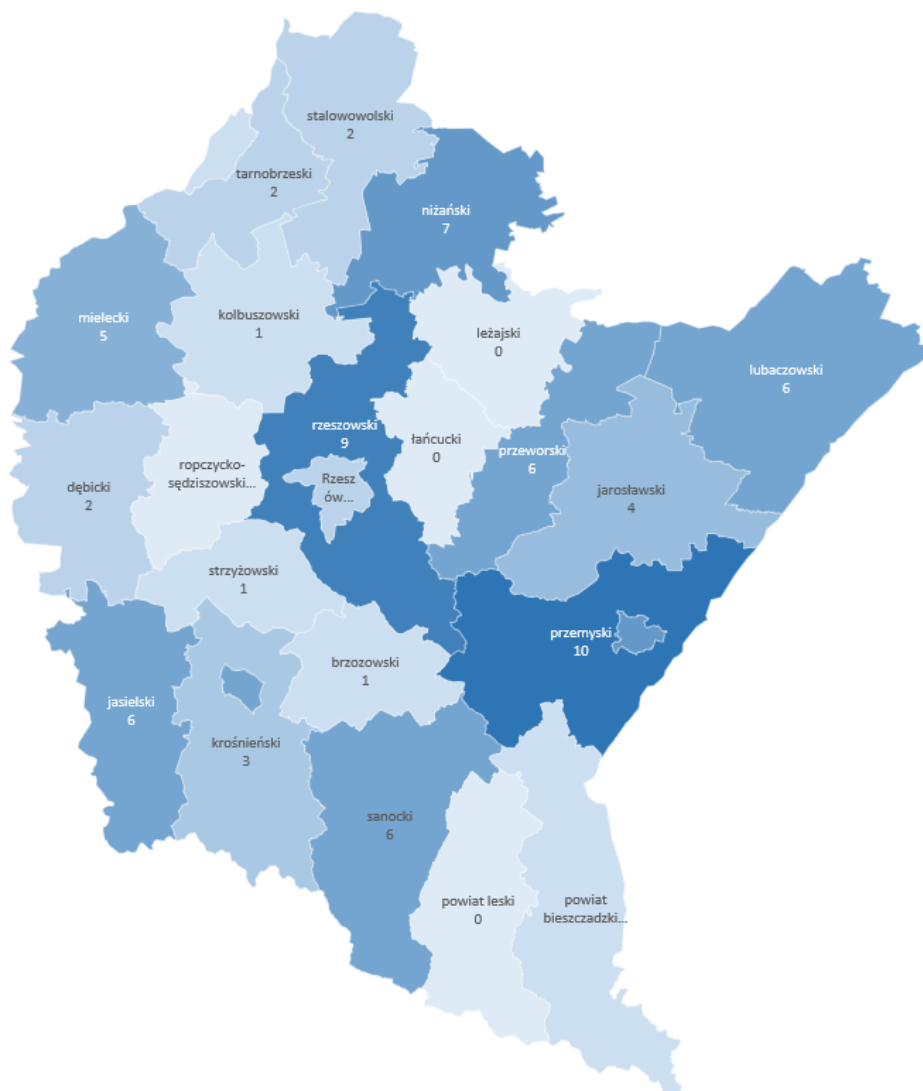
Źródło: opracowanie własne.

* W niektórych projektach uwzględniających działania na rzecz łączności międzypokoleniowej beneficjentami byli też rodzice i dziadkowie młodych uczestników Programu BMK.

W efekcie realizacji 10 inicjatyw w województwie podkarpackim w 2025 r. młodzież miała możliwość nabycia szeregu nowych umiejętności i podniesienia poziomu tzw. kompetencji miękkich, a także wzmocnienia międzyludzkich relacji m. in. tj.: integracja grupowa, integracja w ramach społeczności lokalnej. Udział młodych ludzi w poszczególnych inicjatywach był także dla nich okazją do zwiększenia świadomości wagi dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju wrażliwości estetycznej. W przypadku wszystkich omawianych tu przedsięwzięć wyróżniono aż 56 tego typu uzyskanych efektów zrealizowanych inicjatyw – por. Aneks Tabela 2.

Ogółem wspomnianych 83 inicjatywy w ramach Programu BMK z lat 2016-21 oraz 2023-25 zostało zrealizowanych w miejscowościach z 21 podkarpackich powiatów (na łącznie 25 powiatów, a w tym 4 miastach na prawach powiatu), tj. w: powiecie przemyskim – 10; rzeszowskim – 9; niżańskim i w Przemyśle – po 7; jasielskim, lubaczowskim, przeworskim i sanockim oraz w Krośnie – po 6; w powiecie mieleckim – 5; jarosławskim – 4; krośnieńskim – 3; dębickim, stalowowolskim i tarnobrzeckim, a także w Rzeszowie – po 2 oraz w powiatach bieszczadzkim, brzozowskim, kolbuszowskim, strzyżowskim, jak również w Tarnobrzegu – po 1. Natomiast BMK dotychczas nie zagościła w 4 podkarpackich powiatach, tj. w leskim, leżajskim, łańcuckim oraz ropczycko-sędziszowskim – por. Mapa 5.

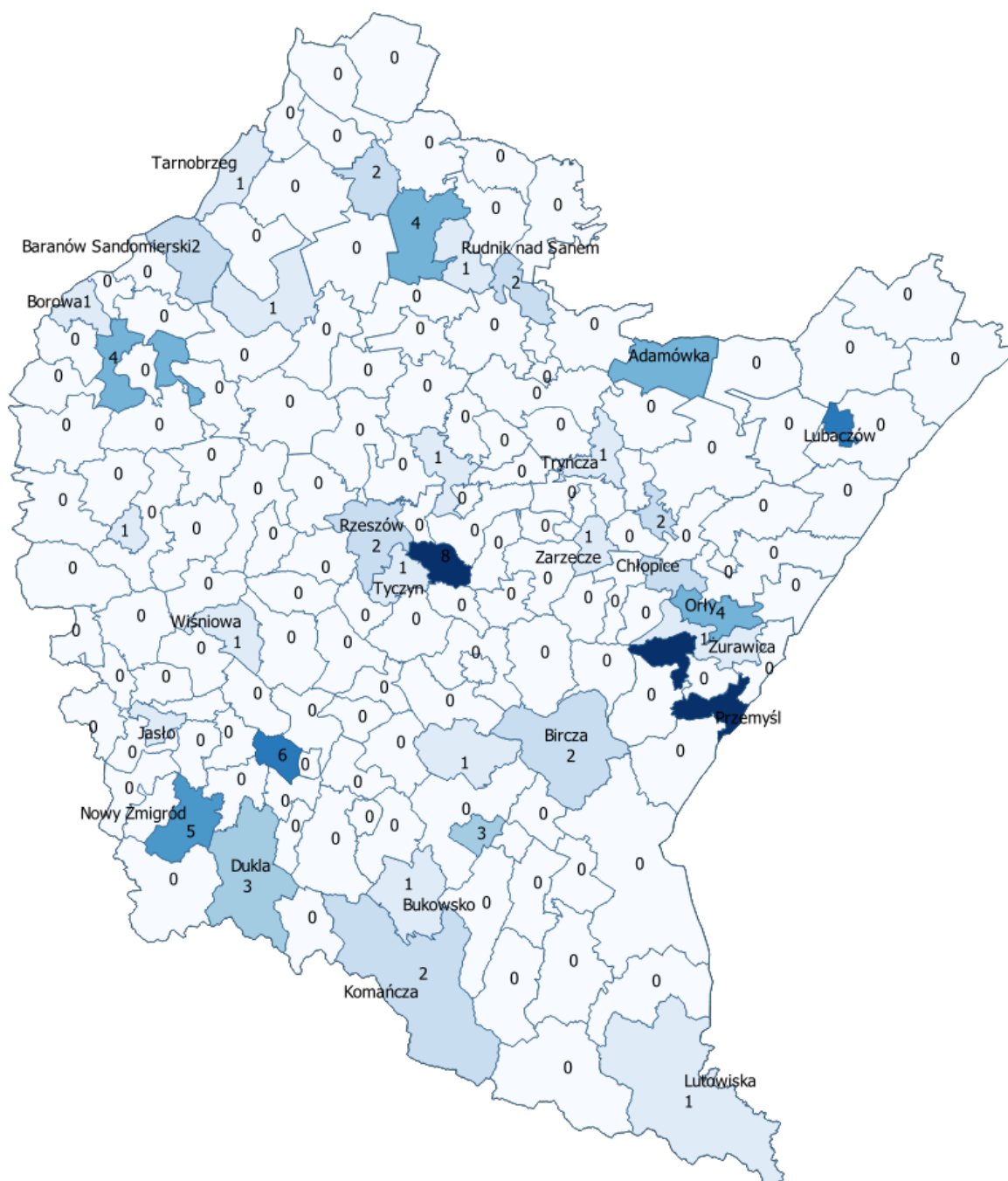
Mapa 5 Realizacja inicjatyw w ramach BMK w latach 2016-21 i w 2023-25 r. wg powiatów*

*Dane nie sumują się do liczby inicjatyw, ponieważ niektóre z nich były realizowane w więcej niż 1 powiecie.
Źródło: opracowanie własne.

Uwzględniając natomiast podkarpackie gminy, można zauważyć, że na 160 gmin w latach 2016-19 oraz w 2023-25 w ramach BMK zrealizowano poszczególne inicjatywy w 34 z nich (21% ogółu). Były to takie gminy jak: Chmielnik oraz Przemyśl – po 8 razy; Krosno oraz Lubaczów – po 6 inicjatyw; Nowy Żmigród – 5; Adamówka, Mielec, Nisko, Orły – po 4; Sanok, Żurawica, Dukla – po 3; Baranów Sandomierski, Bircza, Chłopice, Jarosław, Komańcza, Krzeszów, Rzeszów, Stalowa Wola – po 2. Ponadto po jednej inicjatywie przeprowadzono w takich gminach jak: Borowa, Bukowsko, Czarna, Dębica, Dydnia, Jasło, Lutowiska, Majdan Królewski, Rudnik nad Sanem, Tarnobrzeg, Trynka, Tyczyn, Wiśniowa oraz Zarzecze – por. Mapa 6.

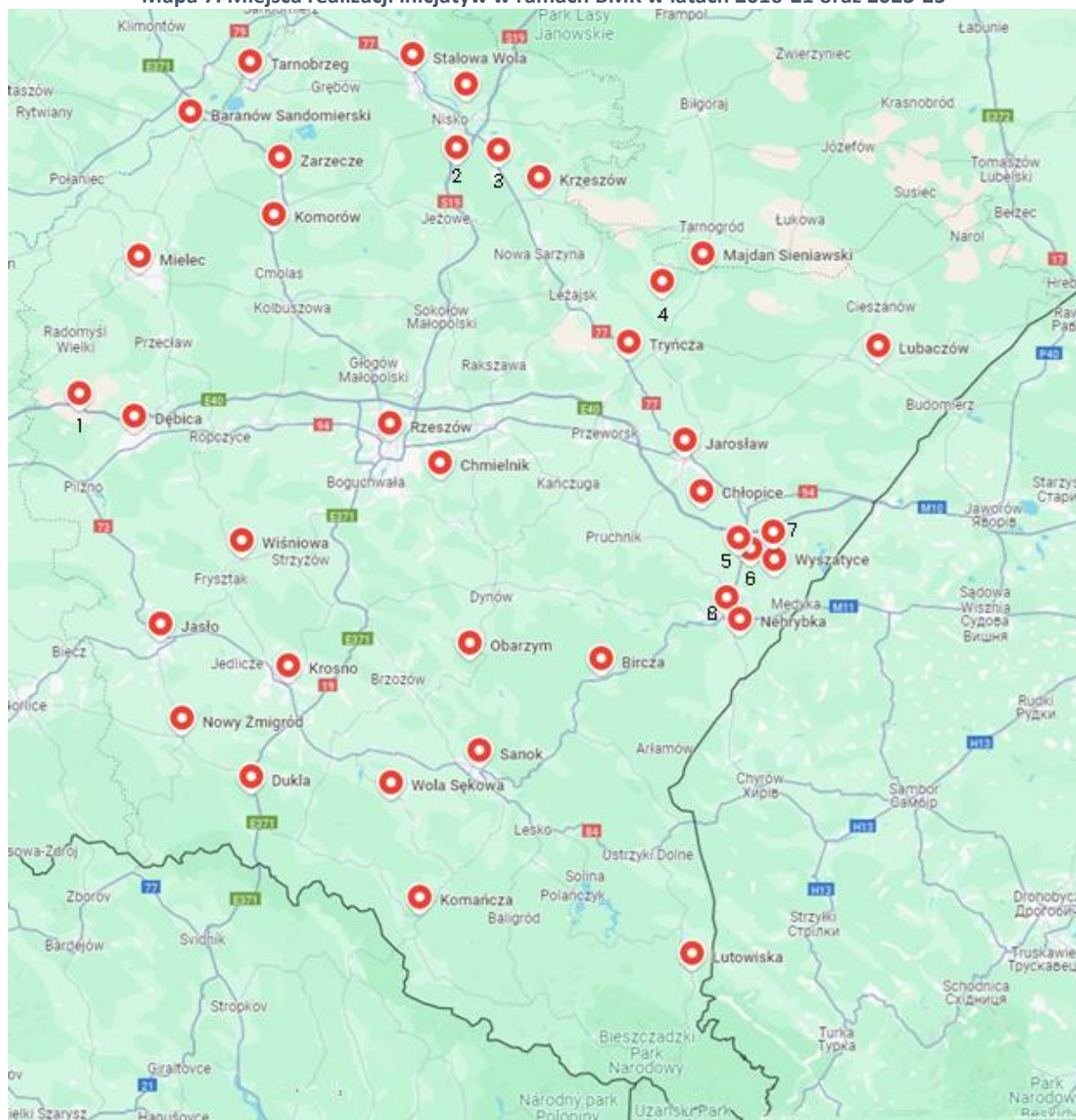
Mapa 6 Realizacja inicjatyw w ramach BMK w latach 2016-21 i 2023-25 wg gmin

Źródło: opracowanie własne.

Inicjatywy w ramach BMK w latach 2016-21 oraz w latach 2023-2024 r. zostały zrealizowane łącznie w 42 podkarpackich miejscowościach (oraz w Krakowie), a w tym na Podkarpaciu w 19 miastach i 24 wsiach. W omawianym okresie najwięcej inicjatyw zostało zrealizowanych w Chmielniku, tj. 8. W pozostałych miejscowościach było to: Krosno, Lubaczów, Przemyśl – po 7; Nowy Żmigród i Rzeszów – po 5; Mielec i Sanok – po 4; Dukla, Wyszatyce, Zarzecze k. Niska – po 3; Baranów Sandomierski, Bircza, Borowa, Chłopice, Cieplice, Jarosław, Komańcza, Krzeszów, Majdan Sieniawski, Nowosielec, Orły i Stalowa Wola – po 2; Dębica, Górki (gm. Borowa), Jasło, Komorów, Lutowiska, Małkowice, Nehrybka, Nisko, Niziny (gm. Orły), Obarzym, Otań (gm. Borowa), Rudnik nad Sanem, Surowa (gm. Borowa), Tarnobrzeg, Tryńcza, Tycczyn, Wiśniowa, Wola Mielecka i Wola Sękowa – po 1 (por. Mapa 7 oraz Aneks Tabela 4).

Mapa 7. Miejsca realizacji inicjatyw w ramach BMK w latach 2016-21 oraz 2023-25

1 – Borowa, Górki, Surowa, Otań; 2 – Nowosielec; 3 – Rudnik nad Sanem; 4 – Cieplice; 5 – Orły;
6 – Małkowice; 7 – Niziny; 8 – Przemyśl.

Źródło: opracowanie własne.

4. Podsumowanie diagnoz lokalnych

Na podstawie Diagnoz lokalnych przeprowadzonych przez realizatorów partnerstw można ponownie stwierdzić, że badana młodzież stara się jak najlepiej wykorzystywać dostępne zasoby infrastrukturalne umożliwiające uczestnictwo w kulturze. Działania te są warunkowane zakresem, różnorodnością i poziomem dopasowania oferty w dziedzinie kultury do potrzeb młodych osób. Brak biernego uczestnictwa w kulturze najczęściej jest uwarunkowany zbyt dużą ilością obowiązków szkolnych i pozaszkolnych z jakimi borykają się młodzi ludzie. Natomiast brak czynnego udziału w kulturze przeważnie wynika z niedostępności oferty w tym zakresie. Młodzi ludzie samodzielnie (dobrowolnie i w czasie wolnym od obowiązków) przeważnie korzystają z tych dóbr kultury, które są dla nich najbardziej przystępne pod względem infrastrukturalnym, organizacyjnym i kosztowym. Mowa tu głównie o słuchaniu muzyki, rysowaniu, śpiewaniu, czytaniu książek, oglądaniu filmów oraz aktywności w mediach społecznościowych. Przeważnie aktywność ta ma miejsce w zaciszu domowym bez udziału innych osób.

Wyniki badań, także w bieżącym roku, pokazały występowanie wyraźnych dysproporcji pomiędzy ilością czasu poświęcanego przez młodzież na odbiór i tworzenia przekazów kulturowych. Więcej czasu spędza ona bowiem obierając tego typu treści (przeciętnie ok. 2 godz.), niż tworząc je (przeważnie ok. 1 godz.). Uczestnictwo w kulturze jest też wypadkową wieku młodych osób, przy czym młodzież młodsza (13-15 lat) najczęściej ogląda filmy i tzw. filmiki, młodzież w wieku 16-18 lat przeważnie słucha muzyki, a starsza (w wieku 19-24 lata) głównie czyta książki. W aspekcie twórczości najmłodsi przeważnie wskazywali na śpiewanie, rysownie i robienie zdjęć; osoby wieku szkoły średniej często grały na keyboardzie; a starsze zajmowały się organizowaniem tzw. eventów.

W przypadku zinstytucjonalizowanych form uczestnictwa w kulturze kluczowe jest konsultowanie oferty centrów, domów i ośrodków kultury z młodzieżą (działania diagnostyczne), tak aby była ona jak najbardziej dopasowana do rzeczywistych potrzeb młodych ludzi. Warto tu podkreślić, że wyniki tegorocznej Diagnozy lokalnej ponownie dowodzą, że osoby zajmujące się animacją i edukacją kulturową postępują w tej kwestii zgodnie z oczekiwaniami młodych ludzi. Działaniom tym niewątpliwie należy się szacunek i wsparcie (w tym merytoryczne), tak aby były one jak najbardziej efektywne.

Pozytywny odzew z jakim spotkały się wśród młodzieży badania diagnostyczne – na co wskazuje duża liczba rzetelnie wypełnionych Notesów kultury, a także zaangażowany udział w Spacerach badawczych oraz Panelach dyskusyjnych – pozwalają ponownie stwierdzić, że docenia ona dążenie animatorów kulturowych, do zapoznania się z jej rzeczywistymi potrzebami związanymi z uczestnictwem w kulturze. Inicjatywy realizowane w ramach BMK w województwie podkarpackim są odpowiedzią na tego typu wyartykułowane w ramach badań oczekiwania młodych osób.

W odniesieniu do wytycznych dotyczących realizacji inicjatyw w zakresie animacji i edukacji kulturowej kolejny raz należy podkreślić, iż podstawową i niezmienną dyrektywą wynikającą z dokonanych ustaleń jest zapewnienie młodym osobom poczucia podmiotowości i sprawstwa w kwestii uczestnictwa w kulturze.

Zakończenie

Przegląd aktualnych dokumentów strategicznych województwa podkarpackiego – należy tu podkreślić, że obecna strategia rozwoju obowiązuje do 2030 r. – pozwala stwierdzić, iż zagadnienie edukacji kulturowej na poziomie wojewódzkim jest dostrzegane, aczkolwiek jak na kluczowe zagadnienie, jest ono niezmiennie traktowane raczej kontekstowo albo też bardzo szeroko i ogólnie, obejmując zakresem pojęciowym edukację jako taką. Sytuacja ta zmienia się jednakże na niższych szczeblach administracyjnych, przy czym nie jest to reguła bezwyjątkowa. Jeśli bowiem zagadnienie edukacji kulturowej jest istotnym elementem w strategii stolicy województwa, tj. Rzeszowa – przy czym obecnie zakończyły konsultacje dotyczące strategii mającej sięgać 2035 r. – to już np. w przypadku dostępnych dokumentów tego typu dotyczących takiego miasta jak Przemyśl (Strategia na lata 2025-35) – nie znajduje ona bezpośredniego odniesienia. Edukacja kulturowa znajduje się natomiast w centrum zainteresowania poszczególnych instytucji kultury, i to zarówno w przypadku placówek o charakterze wojewódzkim, jak też ośrodków lokalnych, tj. miejskich i wiejskich domów lub ośrodków kultury. Szczególnie istotną rolę odgrywają tu animatorzy i edukatorzy kulturowi pracujący w tego typu podmiotach. W tym kontekście doniosłe znaczenie ma aktywność Centrum Kulturalnego w Przemyślu, które od początku Programu Bardzo Młoda Kultura jest Operatorem regionalnym tego przedsięwzięcia w województwie podkarpackim.

Przeprowadzona kwerenda publikacji dotyczących stricte edukacji kulturowej, a w tym szczególnie w wymiarze lokalnym, tj. w odniesieniu do województwa podkarpackiego wykazała, że nie znajduje się ona w kręgu zainteresowania zbyt dużej liczby teoretyków i badaczy. Na 38 pozycji znajdujących się w zasobach Biblioteki UR w Rzeszowie jedynie 7 jest wydanych w tym mieście, a i tak część z nich dotyczy ogólnych, teoretycznych aspektów omawianej edukacji. Można wręcz zauważyć, że działalność badawcza w ujęciu regionalnym skupia się w działalności Centrum Kulturalnego w Przemyślu zlecającego realizację diagnoz i ewaluacji w ramach Programu BMK.⁵

Dane statystyczne GUS pokazały, iż zasoby instytucjonalne w województwie podkarpackim w kontekście placówek kultury są znaczące. Biorąc pod uwagę liczbę ośrodków kultury można zauważyć, iż Podkarpacie kolejny rok z rzędu znajduje się na drugim miejscu w kraju po województwie małopolskim. Przy czym w województwie podkarpackim w 2024 r. podmiotów omawianego typu było o 71 mniej niż w województwie małopolskim, ale o 15 więcej niż w śląskim oraz o 38 więcej niż w czwartym w zestawieniu województwie zachodniopomorskim. W porównaniu z 2023 r. dystans pod tym względem zmniejszył się do lidera, i zwiększył w porównaniu z pozostałymi województwami. Także uwzględnienie liczby osób przypadających na jedną placówkę kultury pokazuje Podkarpacie w bardzo dobrym świetle, ponieważ wynik ok. 6 tys. osób był wyższy tylko od dwóch innych województw, tj. opolskiego (ok. 5,5 tys. osób) i zachodniopomorskiego (ok. 5,2 tys. osób). Nie oznacza to jednak, że placówki kultury znajdują się we wszystkich podkarpackich gminach.

W odniesieniu do dotychczasowych działań realizowanych w ramach Programu BMK w skali kraju i województwa należy zauważyć, iż Operator regionalny, tj. CK w Przemyślu podjęło się już po raz dziewiąty zadania organizacji i koordynacji tego przedsięwzięcia. Fakt ten jest wart podkreślenia nie tylko z uwagi na posiadane doświadczenie w tym względzie, ale również w kontekście tego, iż w bieżącym roku po kolejny (trzeci jak dotychczas) nie wszystkie województwa wydelegowały swoje przedstawicielstwa do grona regionalnych operatorów, i tym samym zrezygnowały z uczestnictwa w Bardzo Młodej Kulturze. Może to świadczyć o relatywnie dużym wysiłku organizacyjnym związanym z realizacją Programu, któremu to wyzwaniu nie wszystkie ośrodki kultury są w stanie poddać.

⁵ Raporty diagnostyczne i ewaluacyjne dotyczące województwa podkarpackiego są dostępne na oficjalnej stronie Bardzo Młodej Kultury na Podkarpaciu istniejącej pod egidą CK w Przemyślu. Ogółem jest to 9 diagnoz i 9 ewaluacji z lat 2016-21 oraz z lat 2023-25. Bardzo Młoda Kultura, Podkarpacie 2023-25 <https://bmk-ck.pl/publikacje/>

W trakcie trwania BMK na Podkarpaciu, tj. od 2016 r. (z przerwą w 2022 r.) ogółem zrealizowano 83 inicjatywy. W bieżącym 2025 r. w ramach Programu przeprowadzono 10 inicjatyw. Łącznie z 2025 r. liczba podmiotów zaangażowanych w te przedsięwzięcia wyniosła aż 175, i były to ośrodki kultury, NGO-sy, placówki edukacyjne, przedstawiciele samorządów, organizacji kościelnych i niezależni animatorzy, a co szczególnie ważne z punktu widzenia idei BMK także nieformalne grupy młodzieży. Ponadto w ujęciu przestrzennym BMK trafiła do większości powiatów (tj. do 21 na ogółem 25 podkarpackich powiatów), a w tym łącznie do 34 gmin (tj. do 21% ogółu podkarpackich gmin), co można uznać za znaczące osiągnięcie. W efekcie realizacji omawianych inicjatyw w ramach BMK w całym okresie funkcjonowania Programu można szacować, że w województwie podkarpackim było ponad 2 tys. beneficjentów bezpośrednich. Natomiast wraz z pośrednimi odbiorcami przekazów kulturowych wytworzonych w ramach BMK prawdopodobnie było to co najmniej kilka tysięcy osób.

Podsumowując diagnozy lokalne należy podkreślić niezmiennie i duże zaangażowanie w ich realizację ze strony animatorów kulturowych oraz młodzieży, które pozwoliło uzyskać interesujący materiał badawczy. Z pozyskanych danych wynika, iż podkarpaccy realizatorzy inicjatyw swoje pomysły na działania zgłoszone do BMK zaczerpnęli wprost od młodych osób należących do ich społeczności lokalnych. Tym samym można stwierdzić, że podjęte przedsięwzięcia spełniają oczekiwania młodzieży dotyczące ich kontaktów z kulturą, i co szczególnie ważne z akcentem położonym na jej czynne w nich uczestnictwo. Jednocześnie powyższe ustalenia ponownie pozwalają na konstatację, iż planowanie i realizacja omawianych tu inicjatyw dobywają się z uwzględnieniem kluczowych założeń BMK, tj. kwestii podmiotowości i poczucia sprawstwa wśród młodzieży.

Spis map, wykresów, tabel i zestawień

Mapa 1. Liczba mieszkańców przypadająca na placówkę kultury (tj. centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub i świetlicę) w poszczególnych województwach w Polsce w 2024 r.	11
Mapa 2 Liczba placówek kultury typu centra, domy, ośrodki oraz świetlice i kluby w województwie podkarpackim w 2024 r. wg powiatów (N=350).....	12
Mapa 3. Średnia liczba osób przypadająca na placówkę kultury (tj. centra, domy, ośrodki, kluby i świetlice) w województwie podkarpackim w 2024 r.	15
Mapa 4. Powiaty będące siedzibami partnerów CK w Przemyślu w organizacji wydarzeń kulturalnych w 2024 r.	18
Mapa 5 Realizacja inicjatyw w ramach BMK w latach 2016-21 i w 2023-25 r. wg powiatów*	23
Mapa 6 Realizacja inicjatyw w ramach BMK w latach 2016-21 i 2023-25 wg gmin	24
Mapa 7. Miejsca realizacji inicjatyw w ramach BMK w latach 2016-21 oraz 2023-25	25
Wykres 1 Liczba ośrodków kultury w Polsce w latach 2015-24 w Polsce i w województwie podkarpackim	9
Wykres 2 Liczba ośrodków kultury w Polsce w 2024 r. w poszczególnych województwach wraz z odsetkami (N=3911)	10
Wykres 3 Struktura instytucji kultury typu centra, domy, ośrodki, kultury oraz świetlice i kluby w województwie podkarpackim w 2024 r. (Dane w %, N=350).....	11
Wykres 4. Liczba ludności podkarpackich powiatów i miast na prawach powiatów a liczba placówek kultury w 2024 r.	13
Wykres 5 Liczba podmiotów składających się na infrastrukturę kulturalną w województwie podkarpackim w 2016 r. (N=1385).....	16
Wykres 6. Liczba projektów w ramach BMK w woj. podkarpackim w latach 2016-21 oraz 2023-25 (N=83)	19
Wykres 7 Typy podmiotów realizujących inicjatywy w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r. (N=41)* ..	20
Wykres 8 Typy podmiotów realizujących inicjatywy w ramach BMK łącznie w latach 2016-21 oraz 2023-25 (N=175)* ..	21
Wykres 9. Liczba bezpośrednich uczestników BMK na Podkarpaciu w latach 2017-21	22
Tabela 1 Liczba centrów, domów, ośrodków kultury oraz klubów i świetlic w województwie podkarpackim w 2024 r. wg liczby podmiotów oraz średnia liczba mieszkańców przypadająca na placówkę kultury.....	14
Tabela 2. Wykaz kompetencji kluczowych osiągniętych w poszczególnych inicjatywach w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r. według częstości ich występowania.....	32
Tabela 3. Instytucje reprezentowane przez realizatorów inicjatyw w ramach BMK w woj. podkarpackim w latach 2016-21 oraz w 2023-25 wg częstości i lat*	34
Tabela 4. Miejsca realizacji projektów w ramach BMK w woj. podkarpackim w latach 2016-21 oraz w 2023-25 r. wg lat i częstości	37
Zestawienie 1. Edukacja kulturowa na Podkarpaciu w publikacjach naukowych, dokumentach strategicznych i raportach z badań	7
Zestawienie 2. Wykaz poszczególnych kategorii podmiotów sfery kultury współpracujących z CK w Przemyślu w 2024 r. przy organizacji wydarzeń kulturalnych wg miejscowości	17
Zestawienie 3. Kategorie wiekowe i społeczno-zawodowe grup docelowych inicjatyw zrealizowanych w ramach BMK w województwie podkarpackim w latach 2016-21 oraz 2023-25.....	22
Zestawienie 4. Wydarzenia współorganizowane przez Centrum Kulturalne w Przemyślu w 2024 r.	31

Aneks

Wykaz publikacji z zakresu edukacji kulturowej i kulturalnej dostępnych w zasobach Biblioteki UR:

- 1) *Badania naukowe nad edukacją artystyczną i kulturową*; Sacher W. A., Weiner A. (red.); Bielsko-Biała 2011.
- 2) Broszkiewicz W., *Kapitał kulturowy młodego pokolenia Polski współczesnej: studium na przykładzie wybranych społeczności Podkarpacia*, Rzeszów 2010;
- 3) Cynarski W. J., *Metodologia badań społecznych i antropologiczno-kulturowych w naukach o kulturze fizycznej i w obszarze turystyki*, Rzeszów 2021;
- 4) *Edukacja i animacja społeczno-kulturalna dorosłych: (diagnoza - potrzeby - prognozy)*, Horbowski A., Potoczny J. (red.), Rzeszów 2007;
- 5) *Edukacja kulturalna a egzystencja człowieka: konferencja w Jabłonnice k. Warszawy w dniach 6-8 listopada 1982 r.: zbiór studiów*, Suchodolski B. (red.), Wrocław 1986;
- 6) *Edukacja kulturalna i aktywność artystyczna: praca zbiorowa*, Jankowski D. (red.) Poznań 1996;
- 7) *Edukacja kulturalna jako projekt publiczny?*, Kosińska M., Sikorska K., Skórzyńska A. (red.), Poznań 2012;
- 8) *Edukacja kulturalna w stowarzyszeniach: materiały z II Krajowej Konferencji Towarzystw Upowszechniających Sztukę*, Petrykowski P. P., Kociszewski A., Pilarczyk W. (red.), Ciechanów, Toruń 1996;
- 9) *Edukacja kulturalna w szkole*, Polak K. (red.), Kraków 2004;
- 10) *Edukacja kulturalna w środowisku wsi i małego miasta*, Pielasińska W. (red.), Warszawa 1997;
- 11) *Edukacja kulturalna: szkoła i rodzina: praca zbiorowa*, Jankowski D. (red.) Kalisz 1993;
- 12) *Edukacja kulturalna: wybrane obszary*, Olbrycht K. (red.), Katowice 2004;
- 13) *Edukacja kulturowa: oczekiwania i potrzeby*, Roguska A., Danielak-Chomać M., Dyrda M. (red.), Siedlce 2012;
- 14) *Edukacja kulturowa dzieci i młodzieży szkolnej: koncepcje i propozycje...*; Bednarek S. (red.), Wrocław 2004;
- 15) *Edukacja kulturowa: przestrzeń, kultura, przekaz*; Brzezińska A. W., Hulewska A., Słomska-Nowak J. (red.), Wrocław 2009;
- 16) Ferenz K., *Konteksty edukacji kulturalnej: społeczne interesy i indywidualne wybory*, Zielona Góra 2003;
- 17) Górniok-Naglik A., *Edukacja kulturalna w liceum stymulatorem autokreacji młodzieży*; Toruń 2014;
- 18) Horbowski A., *Edukacja kulturalna jako system działań społeczno-wychowawczych: (analiza systemowa i projekcja modelowa)*, Rzeszów 2000;
- 19) *Inspiratorzy, projektodawcy, realizatorzy edukacji kulturalnej i upowszechniania kultury*, Olbrycht K., Sieroń-Galusek D. (red.), Toruń 2010;
- 20) *Kompetencje do prowadzenia edukacji kulturalnej*; Olbrycht K., Głyda B., Matusiak A. (red.), Katowice 2014;
- 21) Kotarski H., *Podobni czy różni?: kapitał społeczno-kulturowy studentów z Polski, Słowacji, Węgier i Rumunii*, Rzeszów 2020;
- 22) Lewartowicz U., *Pozalekcyjna edukacja kulturalna w teorii i praktyce*, Lublin 2015;
- 23) Litawa A., *Chór amatorski jako forma edukacji kulturalnej dorosłych: na przykładzie krakowskich zespołów chóralskich*, Kraków 2016.
- 24) Mazepa T., *Animacja kultury w praktyce edukacyjnej*, Rzeszów 2017;
- 25) *Muzyka jako przedmiot recepcji, refleksji pedagogicznej i badań interdyscyplinarnych*, Nidecka E., Wąsacz-Krztoń J. (red.); Rzeszów 2017;
- 26) *Pedagogika kultury : historyczne osiągnięcia, współczesne kontrowersje wokół edukacji kulturalnej, perspektywy rozwoju*, Gajda J. (red.), Lublin 1998;
- 27) *Pedagogika kultury a edukacja kulturalna: rozwój historyczny, aktualność, perspektywy: materiały z I Ogólnopolskiej Konferencji "O powrót do pedagogiki kultury"*, Gajda J. (red.), Lublin 1996;
- 28) *Potencjał dobrego sąsiedztwa: edukacja kulturalna w Polsce i w Niemczech*, Wrotnowska-Gmyz E., Kosiorek M., Nizioł M., Warzycha W., Klimkiewicz J., Miller K., Sucharska Z., Warszawa 2019;
- 29) Praweńska-Skrzypek G., *Polityka kulturalna polskich samorządów. Wybrane zagadnienia*, Kraków 2003;
- 30) Przybylska E., Wajsprych D., *Współczesne dyskursy o edukacji kulturowej w Polsce i Niemczech*; Warszawa 2019;
- 31) Roguska A., Danielak-Chomać M., *Współczesna edukacja kulturowa : oblicza, przemiany, perspektywy*, Siedlce 2010;
- 32) Sieroń-Galusek D., *Ślady wdzięczności: inspiracje dla edukacji kulturalnej utrwalone w literaturze dokumentu osobistego XX wieku*, Katowice 2024;
- 33) *Skoro i tak gram...: edukacja kulturowa poprzez teatr: materiały z konferencji zorganizowanej przez Instytut Filologii Polskiej UG w dniach 15-16 I 2009*; Tomaszewska G., Szczukowski D. (red.) Gdańsk 2009;
- 34) Słowińska S., *Edukacja kulturalna w Polsce i Niemczech: inspiracje, propozycje, koncepcje*, Kraków 2007;
- 35) Szczepańska M., *Edukacja kulturalna dziecka w wieku wczesnoszkolnym*, Kraków 2000;
- 36) *Sztuka i edukacja kulturalna w czasie przemian: II Lubelskie Forum "Sztuka - Edukacja"*, Szkołut T. (red.), Lublin 2000;
- 37) *Teoretyczne i praktyczne aspekty edukacji kulturalnej oraz oświaty dorosłych*, Aleksander T. (red.), Kraków 2006;
- 38) *Współczesny muzeon: edukacja kulturowa z perspektywy uniwersytetu, muzeum, szkoły*; Pilch A., Rusek M. (red.), Kraków 2019.

Zestawienie 4. Wydarzenia współorganizowane przez Centrum Kulturalne w Przemyślu w 2024 r.

Lp.	Nazwa wydarzenia	Współorganizatorzy
1.	„Festyn pod platanem” – 25. Regionalny Przegląd Grup Śpiewaczych. Pieśni zwyczajowe i obrzędowe.	CK w Zarzeczcu
2.	„Gacok” – 17. Podkarpacki Festiwal Zespołów Tańca Ludowego w Gaci	GOK w Gaci
3.	„Jazz bez...” – 24. Międzynarodowy Festiwal Jazzowy	Stowarzyszenie Artystyczne Dzyga we Lwowie
4.	„Kolędy i pastorałki” – 24. Regionalny Przegląd Grup Śpiewaczych	GOK w Pawłosiowie
5.	„Majówka pod jaworem” – 8. Regionalny Przegląd Zespołów Śpiewaczych i Tradycyjnych Potraw	GOK w Jaworniku Polskim
6.	„Pieśni Maryjne” – 12. Regionalny Przegląd Chórów	Powiatowe Centrum Kultury w Lubaczowie
7.	„Pieśni Pasyjne” – 16. Podkarpacki Przegląd Chórów	MOK w Radymnie, PZChIO Oddział w Rzeszowie
8.	„Pruchnickie Sochaczki” 22. Jarmark Sztuki Ludowej. Przegląd zespołów folkowych.	CKSiT w Pruchniku
9.	„Światowego Dzień Wody” – obchody	Arboretum w Bolestraszcach
10.	„Tropem Jasia i Małgosi” – 46. Przegląd Teatrzyków Dziecięcych	GOKSiT w Birczy
11.	„U źródeł” – wydarzenie promujące dziedzictwo kulturowe Narola i Podkarpacia	GOK w Narolu
12.	„Wątki Folkloru Ludowego” – 22. Międzywojewódzki Przegląd Grup Obrzędowych	GOK w Starym Dzikowie, Powiatowym Centrum Kultury w Lubaczowie
13.	12. Regionalny Przegląd Kapel Ludowych	GOK w Pawłosiowie
14.	45. Biesiada Teatralna w Horyńcu – Zdroju – Konfrontacje Zespołów Teatralnych Małych Form, Reminiscencje Horynieckie	Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju
15.	9. Międzynarodowy Festiwal Kolęd i Pastorałek w Kalwarii Pałacowskiej	Klasztor Franciszkanów w Kalwarii Pałacowskiej i Podkarpackie Stowarzyszenie Gospel
16.	Historia Kresowych Miasteczek	Centrum Kultury i Sportu w Cieszanowie
17.	IX Konferencja naukowa „Wędrujące Madonny. Wizerunki Madonn Kresowych na Podkarpaciu”	Muzeum Archidiecezjalne im. św. Józefa Sebastiana Pelczara w Przemyślu
18.	Koncert inauguracyjny pt. „Między wschodem a zachodem. Muzyczne krajobrazy sztuki sakralnej”	Muzeum Kresów w Lubaczowie
19.	Literatura i dzieci (eliminacje powiatowe, finałowe), Podkarpacka Giełda Projektów	WDK w Rzeszowie
20.	Ogólnopolski Konkurs Recytatorski	Towarzystwo Kultury Teatralnej w Warszawie
21.	Regionalny Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Śpiewaczych – eliminacje do 58. Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym oraz 58. „Sabałowych Bajer” w Bukowinie Tatrzańskiej	GOK w Dubiecku
22.	Śpiewaj razem z Nami	SCK w Mielcu, MOK w Dębicy, JOKiS, OKMiG w Kańczudze, JDK
23.	Teatralia Kresowe w Horyńcu-Zdroju	GOK w Horyńcu-Zdroju
24.	Wojewódzki Konkurs „Sacrum w literaturze i sztuce” (eliminacje rejonowe, finał)	Szkoła Podstawowa Sióstr Niepokalanek w Jarosławiu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CK w Przemyślu.

Tabela 2. Wykaz kompetencji kluczowych osiągniętych w poszczególnych inicjatywach w ramach BMK w woj. podkarpackim w 2025 r. według częstości ich występowania

Lp.	Kompetencje	1) Bez Miary Kreatywni	2) COOLturalny Team	3) GraMyOKroso	4) Kolekcjonerka – historia niezwykła	5) Kulturalnie zakręcenie	6) Młodzieżowy Hub Technologiczny	7) Nowe spojrzenie ArtStart	8) Rzeszów4Youth	9) SpotkajMY się razem w kulturze!	10) Symfonicznie	Ogółem
1.	integracja grupowa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
2.	kształtowanie wrażliwości estetycznej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
3.	nauka pracy w grupie (umiejętność wspólnego wyznaczania i osiągania celów)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
4.	otwartość na przyjmowanie bodźców z otaczającego świata, w tym głównie treści kulturowych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
5.	podniesienie poziomu kompetencji społecznych i obywatelskich	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
6.	podniesienie poziomu partycypacji społecznej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
7.	rozbudzenie kreatywności i ciekawości	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
8.	rozwijanie wrażliwości na sztukę	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
9.	rozwijanie wyobraźni	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
10.	rozwinięcie poczucia sprawstwa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
11.	wytworzenie lub wzmocnienie postaw poznawczych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
12.	zwiększenie poziomu potrzeb kulturalnych i chęci ich zaspokajania poprzez aktywne uczestnictwo w kulturze	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
13.	zwiększenie świadomości w zakresie sztuki	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
14.	podniesienie poziomu umiejętności z zakresu komunikowania się		x	x	x	x	x		x	x		7
15.	umiejętność wyrażania siebie poprzez sztukę		x		x	x		x	x	x	x	7
16.	integracja w ramach społeczności lokalnej	x	x		x	x				x	x	6
17.	kształtowanie świadomości dziedzictwa kulturowego	x		x	x			x	x	x		6
18.	podniesienie poziomu umiejętności koncentracji, uczenie cierpliwości, konsekwencji w działaniu		x	x		x	x	x			x	6
19.	rozwinięcie umiejętności manualnych (rzeźba, krawiectwo, kaligrafia, wycinanki)	x	x			x	x	x	x			6
20.	podniesienie poziomu wiedzy na temat regionu	x			x			x		x	x	5
21.	podniesienie samoświadomości młodych osób, umiejętności wyrażania swoich uczuć i myśli		x	x		x			x	x		5
22.	umiejętność obcowania z wytworami kultury wyższej, a w tym ich interpretacji	x	x			x		x	x			5
23.	zainspirowanie samodzielnych poszukiwań własnych form wyrazu artystycznego			x		x		x	x	x		5
24.	rozwijanie wyobraźni przestrzennej	x		x		x		x				4
25.	wzmocnienie poczucia identyfikacji lokalnej, więzi ze społecznością lokalną poprzez zapoznanie jej z historią regionu (patriotyzm lokalny)	x			x			x		x		4
26.	zapoznanie z tradycyjnymi lub nowatorskimi technikami plastycznymi		x			x		x	x			4
27.	podniesienie poziomu samooceny	x	x								x	3
28.	podniesienie poziomu uczestnictwa w kulturze wysokiej		x		x			x				3

Lp.	Kompetencje cd.	1) Bez Miary Kreatywni	2) COOLturalny Team	3) GraMyOKrosno	4) Kolekcjonerka – historia niezwykła	5) Kulturalnie zakręcenie	6) Młodzieżowy Hub Technologiczny	7) Nowe spojrzenie ArtStart	8) Rzeszów4Youth	9) SpotkajMY się razem w kulturze!	10) Symfonicznie	Ogółem cd.
29.	promowanie idei uczenia się przez całe życie			x			x		x			3
30.	zwiększenie poziomu kompetencji językowych	x			x				x			3
31.	nabycie wiedzy w zakresie tradycyjnych form sztuki ludowej							x	x			2
32.	podniesienie poziomu literackiego (kreatywne pisanie) i świadomości językowej				x				x			2
33.	praktyczne umiejętności kulinarne, tradycje kulinarne regionalne i światowe	x							x			2
34.	promowanie aktywnej formy wypoczynku	x		x								2
35.	promowanie walorów architektonicznych i krajobrazowych regionu	x									x	2
36.	umiejętność logicznego i strategicznego myślenia					x	x					2
37.	uwrażliwienie na potrzeby otaczającego świata								x	x		2
38.	zapoznanie się z technikami fotografowania							x			x	2
39.	zorganizowanie ekspozycji dzieł sztuki					x		x				2
40.	kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i emocjami (samokontrola)				x							1
41.	oswojenie z wystąpieniami publicznymi				x							1
42.	podniesienie poziomu uczestnictwa w kulturze ludowej							x				1
43.	podniesienie poziomu wiedzy o wypowiedzi artystycznej jaką jest film					x						1
44.	projektowanie graficzne z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego						x					1
45.	promowanie idei integracji i współpracy międzypokoleniowej									x		1
46.	rozwinięcie poczucia empatii								x			1
47.	tworzenie filmu (w tym z wykorzystaniem aplikacji komputerowych)					x						1
48.	tworzenie podcastu				x							1
49.	umiejętności z zakresu pierwszej pomocy										x	1
50.	umiejętności z zakresu programowania i robotyki						x					1
51.	umiejętności z zakresu samoobrony										x	1
52.	umiejętność tworzenia scenariusza filmowego					x						1
53.	umiejętności z zakresu pielęgnacji urody	x										1
54.	uwrażliwienie na otaczające dźwięki i ich odbiór z możliwością przeniesienia ich na inne formy artystyczne				x							1
55.	zwiększenie koordynacji ruchowej poprzez taniec					x						1
56.	zwiększenie wrażliwości społecznej, w tym na potrzeby innych osób									x		1

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków o realizację inicjatyw.

**Tabela 3. Instytucje reprezentowane przez realizatorów inicjatyw w ramach BMK
w woj. podkarpackim w latach 2016-21 oraz w 2023-25
wg częstotliwości i lat***

Lp.	Instytucje – wnioskodawcy	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2023	2024	2025	Ogółem
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Chmielniku	x	x		x	x	x	x	x	x	8
2.	Stowarzyszenie „Kreatywna Pozytywka” w Przemysłu		x		x		x	x	x		5
3.	Ekipa (Fundacja) GraTy						x		x	x	3
4.	Fundacja Teatr Wyobraźni				x			x		x	3
5.	Gminny Ośrodek Kultury w Nowym Żmigrodzie					x		x		x	3
6.	Gminny Ośrodek Kultury w Żurawicy z siedzibą w Wyszatycach				x			x	x		3
7.	Magdalena Kuś, firma „Z barwinkiem” (JDG – Jasło)							x	x	x	3
8.	Ośrodek Kultury w Dukli							x	x	x	3
9.	Regionalne Centrum Kultur Pogranicza						x		x	x	3
10.	Strefa Kultury Młodzieżowej w Chmielniku (MGN)							x	x	x	3
11.	Szkoła Podstawowa im Orląt Lwowskich w Zabratówce							x	x	x	3
12.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Zarzeckiej							x	x	x	3
13.	Fundacja Wspierania Edukacji i Rozwoju EDU		x		x						2
14.	Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Żmigrodzie								x	x	2
15.	Gminna Biblioteka Publiczna w Orłach							x		x	2
16.	Gminny Ośrodek Kultury w Borowej				x					x	2
17.	Gminny Ośrodek Kultury w Chłopicach			x		x					2
18.	Gminny Ośrodek Kultury w Komańczy						x	x			2
19.	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy							x	x		2
20.	GraMyOKrosno (MGN)								x	x	2
21.	II Liceum Ogólnokształcące w Sanoku	x			x						2
22.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży w Chmielniku								x	x	2
23.	Koło Gospodyń Wiejskich „Żmigrodzianki”							x		x	2
24.	Koło Gospodyń Wiejskich w Birczy							x	x		2
25.	Miejska Biblioteka Publiczna w Nisku – filia w Nowosielcu		x							x	2
26.	Miejska Biblioteka Publiczna im. W. Broniewskiego w Lubaczowie								x	x	2
27.	Młodzieżowa Grupa Inicjatyw Twórczych, MGIT w Majdanie Sieniawskim (MGN)							x	x		2
28.	Muzeum Historyczne – Pałac w Dukli								x	x	2
29.	Nadleśnictwo Sieniawa							x	x		2
30.	Nieformalna Grupa Młodzieży w Dukli								x	x	2
31.	Nieformalna Grupa Młodzieży w Lubaczowie								x	x	2
32.	Nieformalna Grupa Młodzieży w Nowym Żmigrodzie								x	x	2
33.	Parafia pw Św Mikołaja Biskupa w Majdanie Sieniawskim							x	x		2
34.	Powiatowe Centrum Kultury w Lubaczowie					x			x		2
35.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rudniku n Sanem			x**							2
36.	Stowarzyszenie Kopernik, Nowy Żmigród								x	x	2
37.	Stowarzyszenie Edukacyjno-Wychowawcze „Jabłoń”					x				x	2
38.	Stowarzyszenie Tworzymy Lepszą Przyszłość w Birczy							x	x		2
39.	Szkoła Podstawowa im bł ks Jerzego Popiełuszki w Majdanie Sieniawskim							x	x		2
40.	Szkoła Podstawowa nr 1 im por Jana Bałdy w Chmielniku							x	x		2
41.	Szkoła Podstawowa w Cieplicach					x	x				2
42.	Teatr SAN	x						x			2
43.	Transgraniczna Informacja Turystyczna, Gmina Dukla								x	x	2
44.	Zespół Majdaniacy z Majdanu Sieniawskiego							x	x		2
45.	Zespół Szkół im gen Józefa Kustronia w Lubaczowie								x	x	2

Lp.	Instytucje – wnioskodawcy c.d.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2023	2024	2025	Ogółem
46.	„Zawsze młodzi”, Zarzecze – grupa nieformalna							x			1
47.	Archiwum Państwowe w Przemyślu								x		1
48.	Bardzo Kulturalne Kapibary w Lubaczowie (MGN)								x		1
49.	Biblioteka Publiczna w Dukli								x		1
50.	Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie		x								1
51.	Dom Dziecka w Nowej Grobli								x		1
52.	Dom Kultury Samorządowego Centrum Kultury w Mielcu					x					1
53.	Dom Kultury SCK w Mielcu						x				1
54.	Ekomuzeum „Birczańska Kraina”								x		1
55.	Etnocentrum Ziemi Krośnieńskiej, sekcja RCKP								x		1
56.	Fundacja "Ramię w ramię - nad Osławą"							x			1
57.	Fundacja Cherry Home			x							1
58.	Fundacja Pasjonaci, Krosno								x		1
59.	Fundacja Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu Dolina Lotnicza									x	1
60.	Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyślu					x					1
61.	Gminna Biblioteka Publiczna w Bojanowie								x		1
62.	Gminny Ośrodek Kultury w Bojanowie								x		1
63.	Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie		x								1
64.	Gminny Ośrodek Kultury w Żmigrodzie								x		1
65.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orłach									x	1
66.	Grupa młodzieżowa MOW w Lubaczowie i Domu Dziecka w Nowej Grobli (MGN)								x		1
67.	Grupa Młodzików przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Nehrybce - Młodzieżowa Drużyna Przeciwpożarowa (MGN)								x		1
68.	Grupa nieformalna Gabriela Gniady							x			1
69.	Jarosławski Ośrodek Kultury i Sztuki, Dom Kultury								x		1
70.	Jasielski Dom Kultury								x		1
71.	Klub Sportowy Karate Kyokushin Orły									x	1
72.	Koło Gospodyń Wiejskich w Błędowej									x	1
73.	Koło Gospodyń Wiejskich w Czystogarbie							x			1
74.	Koło Gospodyń Wiejskich w Mokrzczy								x		1
75.	Koło Gospodyń Wiejskich w Nehrybce								x		1
76.	Koło Gospodyń Wiejskich w Tokach, Nowy Żmigród								x		1
77.	Koło Gospodyń Wiejskich Zarzecza z Zarzecza							x			1
78.	LO im M Kopernika w Nowym Żmigrodzie							x			1
79.	Miejski Dom Kultury w Stalowej Woli	x									1
80.	Miejski Ośrodek Kultury w Dębicy			x							1
81.	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim							x			1
82.	Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej								x		1
83.	Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich						x				1
84.	Nieformalna Grupa Młodzieży w GOK w Kolbuszowej								x		1
85.	Nieformalna Grupa Młodzieży w Jarosławiu								x		1
86.	Nieformalna Grupa Młodzieży w Rzeszowie									x	1
87.	Niepubliczna Szkoła Nr 2 „Kamon” w Przemyślu							x			1
88.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Górkach									x	1
89.	niezależny animator	x									1
91.	Orkiestra Dęta OSP w Majdanie Sieniawskim							x			1
90.	Ochotnicza Straż Pożarna w Orłach							x			1
92.	Ośrodek Kultury w Wiśniowej			x							1
93.	Parafia pw Matki Bożej Łaskawej w Chmielniku							x			1
94.	Podkarpackie Powiatowe Centrum Kultury w Lubaczowie		x								1

Lp.	Instytucje – wnioskodawcy c.d.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2023	2024	2025	Ogółem
95.	Podkarpackie Stowarzyszenie dla Aktywnych Rodzin (Międzynarodowy Klub Młodzieżowy Space4Youth)									x	1
96.	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Lubaczowie								x		1
97.	Prywatna szkoła muzyczna: PIANO, Marcin Maresz						x				1
98.	Rzeszowski Dom Kultury	x									1
99.	Rzeszowski Dom Kultury									x	1
100.	Stowarzyszenie „Razem Lepiej” W Nowej Wsi							x			1
101.	Stowarzyszenie Artystyczne Gościniec Południa						x				1
102.	Stowarzyszenie Historyczno-Rekonstrukcyjne Pąsowa Róża w Jarosławiu								x		1
103.	Stowarzyszenie Kultury Ludowej w Trzcinicy								x		1
104.	Stowarzyszenie Mieszkańcy z Pasją (w Nowosielcu)		x								1
105.	Stowarzyszenie M-Rock									x	1
106.	Stowarzyszenie Muzyka Dawna w Jarosławiu						x				1
107.	Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Dziedzictwa Żydów Ziemi Dukielskiej – Sztetl Dukla									x	1
108.	Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Kultury Tradycyjnej „Życie z przytupeł”					x					1
109.	Stowarzyszenie Nowe Możliwości									x	1
110.	Stowarzyszenie Pik Pionki i Karty – organizacja pozarządowa									x	1
111.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Trampolina w Lubaczowie								x		1
112.	Szkoła Podstawowa im Kard St Wyszyńskiego w Komańczy							x			1
113.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Przemyśle							x			1
114.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Lubaczowie								x		1
115.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Św. M. M. Kolbego w Chmielniku									x	1
116.	Szkoła Podstawowa w Bolestraszcach im Piotra Michałowskiego							x			1
117.	Szkoła Podstawowa w Jasionce								x		1
118.	Szkoła Podstawowa w Krzeszowie			x							1
119.	Szkoła Podstawowa w Małkowicach	x									1
120.	Towarzystwo Dramatyczne im A Fredry „Fredreum” w Przemyśle Stały Niezawodowy Teatr na Zamku Kazimierzowskim w Przemyśle							x			1
121.	Towarzystwo na rzecz rozwoju muzeum kultury łemkowskiej							x			1
122.	Trynieckie Centrum Kultury w Tryńcy			x							1
123.	UKS Młode Wilki							x			1
124.	Urząd Gminy Borowa									x	1
125.	Urząd Gminy w Birczy							x			1
126.	Urząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski							x			1
127.	Zagroda Edukacyjna „W Międzyczasie”							x			1
128.	Zespół Placówek im Jana Pawła II w Lubaczowie, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy								x		1
129.	Zespół Szkolno-przedszkolny w Zarzeczcu							x			1
130.	Zespół Szkolno-Przedszkolny z OI i OMS w Orłach									x	1
131.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 im. J. Szczepanika w Krośnie						x				1
132.	Zespół Szkół w Nehrybce								x		1
Ogółem		7	8	8	7	9	12	45	59	41	196

*Regulamin dopuszcza możliwość udziału więcej niż dwóch partnerów. ** Wnioski złożone niezależnie od siebie przez dwie osoby reprezentujące ten sam podmiot. NGM – nieformalna grupa młodzieży.

Źródło: opracowanie własne.

**Tabela 4. Miejsca realizacji projektów w ramach BMK w woj. podkarpackim
w latach 2016-21 oraz w 2023-25 r. wg lat i częstości**

Lp.	Miejsce realizacji projektu	Rok									Ogółem
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2023	2024	2025	
1.	Chmielnik	x	x		x	x	x	x	x	x	8
2.	Krosno						x(3)	x	x	x(2)	7
3.	Lubaczów		x			x			x(3)	x(2)	7
4.	Przemyśl	x(2)	x		x	x	x	x			7
5.	Nowy Żmigród					x	x	x	x	x	5
6.	Mielec		x		x	x	x				4
7.	Sanok	x			x		x			x	4
8.	Dukla							x	x	x	3
9.	Rzeszów	x								x(2)	3
10.	Wyszatyce				x			x	x		3
11.	Zarzecz							x	x	x	3
12.	Baranów Sandomierski							x		x	2
13.	Bircza							x	x		2
14.	Borowa				x					x	2
15.	Chłopice			x		x					2
16.	Cieplice					x	x				2
17.	Jarosław						x		x		2
18.	Komańcza						x	x			2
19.	Krzeszów		x	x							2
20.	Majdan Sieniawski							x	x		2
21.	Nowosielec		x	x							2
22.	Orły							x		x	2
23.	Stalowa Wola	x				x					2
24.	Dębica			x							1
25.	Górki									x	1
26.	Jaśło								x		1
27.	Komorów					x					1
28.	Lutowiska				x						1
29.	Małkowice	x									1
30.	Nehrybka								x		1
31.	Nisko									x	1
32.	Niziny (gm. Orły)							x			1
33.	Obarzym						x				1
34.	Otaęż									x	1
35.	Rudnik nad Sanem			x							1
36.	Surowa									x	1
37.	Tarnobrzeg							x			1
38.	Tryńcza			x							1
39.	Tyczyn		x								1
40.	Wiśniowa			x							1
41.	Wola Mielecka									x	1
42.	Wola Sękowa							x			1
Ogółem		7	7	7	7	9	12*	15*	14*	19*	97

*Uwaga! We wnioskach wskazywano więcej niż jedną miejscowość realizacji projektu.

Ponadto w jednej inicjatywie jej uczestnicy odwiedzili Kraków.

Źródło: opracowanie własne.

Operator regionalny
Programu Bardzo Młoda Kultura
w województwie podkarpackim

**CENTRUM KULTURALNE
w Przemyślu**

Institucja Kultury Województwa Podkarpackiego

ul. Stanisława Konarskiego 9
37-700 Przemyśl
tel./fax 16 678 20 09
e-mail: ck@ck.przemysl.pl